

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E JAARGANG

WOENSDAG 26 MEI 1926

No. 543

INHOUD.

	Blz.
DE REGELING DER INTERGEALLIEERDE SCHULDEN I door <i>Dr. W. Mautner</i>	472
Nieuw Zeerecht en Haagsche Condiëtiën door <i>Mr. F. W. A. de Kock van Leeuwen</i>	474
De Aflossingsvoorwaarden voor de Pandbrieven onzer Hypotheekbanken door <i>Mr. A. S. van Nierop</i>	476
Rentevergoeding bij den Postcheque- en Girodienst door <i>Mr. L. W. M. Overes</i>	477
Nogmaals Rentevergoeding bij den Postcheque- en Giro- dienst door <i>Mr. H. A. Hartogh</i>	478
De Rijksmiddelen	479
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De koers van den Franc en de betalingsbalans van Frankrijk door <i>Prof. Bertrand Noguro</i>	480
AANTEKENINGEN:	
Beperking der Suikerproductie op Cuba	482
MAANDWIJZERS:	
Emissies in April 1926	483
Overzicht der Rijksmiddelen	484
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	484—490
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

*Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco;
Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron
Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Mr. Q. J. Terpstra;
Prof. Mr. F. de Vries.*

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Advertenties *f* 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postcheque- en girorekening No. 6729.*

25 MEI 1926.

Aanvankelijk viel er deze week eenige verruiming op de geldmarkt waar te nemen. Disconto liep tot 2½ pCt. terug. Waar de hogere rente in Engeland aanleiding was voor velen, om gelden van hier naar Engeland over te brengen — ook de wisselkoers van 12,09½ werkte daartoe mede — viel op den laatsten berichtsday weder eenige verstijving te constateren; de rente voor privaat-disconto was gisteren dan ook 2½ pCt., mede onder den invloed van de maderende ultimo.

Prolongatie noteerde 2½ pCt.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft geen veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels blijkt met *f* 500.000 te zijn afgenomen. De beleeningen stegen met *f* 700.000.

De voorraad gouden munt vertoont een vermindering van *f* 150.000. De zilvervoorraad nam met een kleine *f* 500.000 toe. De post papier op het buitenland

steeg met *f* 150.000, terwijl de diverse rekeningen onder het actief met *f* 4,1 miljoen terugliepen.

De biljettencirculatie daalde met *f* 18,8 miljoen. Het creditsaldo van het Rijk vermeerderde met *f* 17 miljoen. De rekening-courantsaldi van anderen blijken met *f* 4,9 miljoen te zijn gestegen. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met *f* 200.000. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 51.

* * *

De wisselmarkt had deze week een zeer stormachtig verloop. Fransche en Belgische francs waren aanvankelijk zeer aangeboden en liepen van 7,50 tot 6,90 terug. Onder den invloed van de berichten betreffende de te nemen financieele maatregelen en gestimuleerd door de vraag van baissiers, die tot dekking overgingen, liep de koers weder snel tot 8,40 op. Dit niveau werd door velen geschikt geacht, om opnieuw in den wind te gaan, waardoor weder een teruggang tot 8,10 plaats had.

Lires bleven zich, dank zij de goed georganiseerde steunactie, verbeteren, en een koers van 9,80 werd wederom bereikt. De groote baissepositie schijnt echter nog niet geheel gedekt te zijn; voor ééndaags Lires werden vorige week abnormale prijzen betaald van *f* 0,08 tot *f* 0,10 per 100 Lire, wat dus op een percentage van ca. 365 uitkomt.

Het Pond Sterling verbeterde onder de vraag van hen, die gelden in Engeland uitzetten, van 12,09½ tot 12,11; slot iets gemakkelijker op 12,10½.

Veel vraag was er ook voor Zwitsersche francs, die op 48,18 sloten.

Ook Braziliaansche Milreis hadden een avans (0,38) te boeken op geruchten, dat tot stabilisatie op een hooger koers dan de tegenwoordige zal worden overgegaan.

Marken, die tot op 59,13 waren teruggelopen, konden zich tot 59,25 herstellen.

22 MEI 1926.

In de afgelopen week had de geldmarkt een kalm verloop. Gedurende de eerste dagen noteerde 3-maands papier 4⁹/₁₆—¼ en later 4¼ met voortdurende vraag voor het Continent. Treasuries waren iets vaster.

Door sommige optimisten werd verwacht, dat de Bankrate verlaagd zou worden, maar het is niet gebeurd, vermoedelijk omdat de Bank wil wachten tot het steenkolengeschild voorbij is.

In het begin dezer week waren er groote fluctuaties in de Fransche en Italiaansche wisselkoersen, maar na een bericht, dat het Fransche Gouvernement in staat was de op Donderdag vervallende schatkistbiljetten af te betalen, is de koers verbeterd. Eene verdere verbetering is ingetreden na de overeenkomst tusschen de Banque de France en de Regeering. Dollars heden 4,86½, guldens 12,10.

DE REGELING DER INTERGEALLIEERDE SCHULDEN.

Een terugblik naar aanleiding der Overeenkomst van Washington van 29 April 1926.

I.

De Vereenigde Staten en Europa.

Nog ongeveer drie en een half jaar geleden schenen de beide grootste internationale financieele problemen, welke de wereldoorlog den volkeren der Oude en Nieuwe Wereld had nagelaten, het vraagstuk der schadeloosstelling en dat der Intergeallieerde schulden, bijna onoplosbaar. Kortens tijd daarna werd de Engelsch-Amerikaansche overeenkomst in zake de terugbetaling der Engelsche oorlogsschulden aan Amerika gesloten, welke voor alle latere dergelijke regelingen als meestal vrij nauwkeurig gevolgd voorbeeld diende; weder een jaar later begonnen de beide Commissies van Deskundigen haren arbeid, welks resultaat in het Dawes-plan zijn hoogtepunt bereikte. Want — welk standpunt men ook moge innemen ten aanzien der details daarvan en van de vraagstukken, die het nog onopgelost liet — dit immers heeft Europa twee jaren van rust geschonken en een althans voorloopige oplossing van het netelige probleem der schadevergoedingen gebracht. In de sindsdien verstreken maanden heeft echter ook het vraagstuk der Intergeallieerde schulden zeer belangrijke vorderingen in de richting eener oplossing gemaakt en in het bijzonder dat deel, dat de *verhouding der Europeesche staten tegenover Amerika* betreft, heeft — in tegenstelling met het tweede gedeelte, het vraagstuk der *schulden van de Europeesche mogendheden onderling*, op welk gebied nog ongeveer alles moet worden geregeld — wanneer men afziet van Ruslands schulden aan de Ver. Staten, ten minste in beginsel zijn oplossing gevonden.

De sluitsteen in dit opzicht is gevormd door de Overeenkomst tusschen Frankrijk en de Ver. Staten, die op 29 April te Washington werd geteekend. Van de twintig (met inbegrip van Armenië een en twintig) staten, die op het crediet van de zijde der Amerikaansche Regeering een beroep hebben gedaan — waarvan enkele slechts voor wederopbouw of voor steun — hebben twaalf met haar een regeling daaromtrent getroffen; veel gunstiger is evenwel de verhouding, wanneer men niet afgaat op het aantal der debiteuren, maar op de *verschuldigde bedragen*. Dan immers blijkt, dat van een oorspronkelijk bedrag aan schulden (zonder achterstallige rente) van \$ 10.028.69 miljoen nog slechts \$ 304,76 miljoen niet in eenige regeling is begrepen, d.i. ongeveer 3 pCt. Hiervan komen weder circa twee derden voor rekening der vordering op Rusland (\$ 192,60 miljoen) en op Armenië (\$ 11,96 miljoen), die, ten minste thans, wel als oninbaar mogen worden beschouwd, terwijl het laatste procent op zijn beurt voor de helft op rekening van Joego-Slavië komt, dat aan de Unie \$ 51,04 miljoen schuldig is, waarover inmiddels ook onderhandelingen worden gevoerd.¹⁾ Eveneens zullen deze met Griekenland (\$ 15 miljoen) binnenkort aanvangen. Indien men aanneemt, dat de regelingen zullen worden ten uitvoer gelegd op de wijze, die is overeengekomen, en voorts ook, dat de lage interest, die op de schulden moet worden betaald, geen waardevermindering van de vordering beteekent, zou Amerika er in geslaagd zijn, van zijn vorderingen op de Bondgenooten ongeveer 98 pCt. terugbetaald te krijgen; in elk geval echter heeft het in beginsel overeenkomsten getroffen aangaande 98 pCt. zijner vorderingen.

Nadat de Engelsch-Amerikaansche over-

¹⁾ Sinds deze regelen werden geschreven, is ook de overeenkomst met Joego-Slavië tot stand gekomen, en wel op de volgende basis: 12 jaren geen rente-vergoeding, daarna een van $\frac{1}{8}$ % tot $3\frac{1}{2}$ % opklimmende rente, welk maximum gedurende de laatste 27 jaren geldt.

eenkomst het vraagstuk der grootste schuld van een afzonderlijken staat aan de Unie had geregeld — en zulks op basis van 3 pCt. rente gedurende de eerste 10 jaren en $3\frac{1}{2}$ pCt. gedurende de volgende 52 jaren met terugbetaling der hoofdsom gedurende den 62-jarigen looptijd der overeenkomst (dit beteekent een vermindering der oorspronkelijke vordering, op basis van $4\frac{1}{4}$ pCt. rente, met ongeveer een zesde) —, heeft er zich een soort van *gelijkvormig schema* voor de schuldenregelingen ontwikkeld, waarvan in aanmerkelijke mate eigenlijk slechts bij drie of vier mogendheden werd afgeweken. Deze gelijkvormigheid der overeenkomsten laat toe, alle tot dusverre getroffen regelingen met de Europeesche staten in nevenstaand *overzicht* tabellarisch op te stellen.

Over het algemeen kwamen bij de berekening der rente in de eerste jaren $4\frac{1}{4}$ pCt., de rentevoet der Liberty-leeningen, welke dienden ter verschaffing der noodige geldmiddelen voor de credietverleening, op het oorspronkelijke bedrag van de hoofdsom; later (na 15 December 1922, den datum, waarop de overeenkomst met Engeland van kracht werd) werd nog slechts 3 pCt. rente van de op 15 December 1922 verschuldigde bedragen (hoofdsom plus opgelopen interest) berekend. Het aldus verkregen bedrag der schuld moet, nadat het in vele gevallen door onmiddellijke betaling van een klein gedeelte naar beneden werd afgerond, dan zooals vermeld, in 62 jaren op de aangegeven wijze worden terugbetaald, waarbij bovendien is bepaald, dat de debiteuren voor de eerste jaren aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming, in dien zin, dat zij gedurende dien tijd minder betalen, maar den eventueelen achterstand later inhalen.

Ten opzichte van België was de tegemoetkoming grooter, in zooverre als het tot het einde van den oorlog opgenomen gedeelte der schuld zonder rente in 62 jaarlijksche termijnen moet worden terugbetaald; aan Tsjecho-Slovakije werd toegestaan, dat het gedurende 18 jaren niet meer dan \$ 3 miljoen per jaar behoeft te betalen in plaats van de berekende aflossingstermijnen en rentebetalingen, maar het te weinig betaalde moet later worden aangezuiverd. Buitengewoon gunstig was de regeling voor Italië. De voorwaarden, die voor de eerste jaren een zeer lage rente omvatten en tot de laatste 7 jaren hoogstens 1 pCt. interest voorschrijven — slechts in die laatste 7 jaren 2 pCt. — hebben in Amerika zelf levendigen tegenstand ondervonden en laten ongetwijfeld menigen minder tegemoetkomend behandelenden staat afgunstig op die overeenkomst zien. In dit geval heeft de Amerikaansche Regeering en hebben het Congres, (Huis van afgevaardigden en de Senaat) zonder twijfel het beginsel, met den economischen en financieelen toestand van hunne debiteuren rekening te houden, in ruime mate in toepassing gebracht. Immers de contante waarde der Italiaansche jaarlijksche termijnen staat, op een basis van $4\frac{1}{4}$ pCt. rente, gelijk met een som van slechts iets meer dan \$ 500 miljoen tegenover een schuld van meer dan \$ 2 milliard, hetgeen beteekent, dat de Unie — bij handhaving der nominale vordering — een reductie van 75 pCt. heeft toegestaan.

De Fransch-Amerikaansche overeenkomst tegenwoordigt niet een zoo groote tegemoetkoming maar houdt toch tot op vrij groote hoogte rekening met de financieele en economische positie van Frankrijk, dus met de materiele verhoudingen; niet echter, gelijk men in Frankrijk had gewenscht, tevens met de bloedige offers tijdens den oorlog. Zulks vooral ook door het feit, dat de eerste jaarlijksche termijnen zeer laag zijn gesteld, nl. slechts \$ 10 miljoen per jaar meer dan de door Frankrijk reeds betaalde 5 pCt. rente op de z.g. „commercieele schuld” bedraagt (legervoorraden, die na het einde van den oorlog werden overgenomen ter hoogte van \$ 407 miljoen). Natuurlijk wordt dan de last in de toe-

De regeling der schulden van Europa aan de Vereenigde Staten. (In Dollars.)

Staat	Oorspronkelijk bedrag der schuld	Achterstallige rente tegen 4 1/4 % op 15 Dec. 1922		Hoofdsom plus rente - 1922	Achterstallige rente ad. 3 % op „IV“ per 15 Juni 1925	Totale schuld op 15 Juni 1925	Te betalen bij notariaten der overeenkomst	Af te lossen netto-bedrag	Aant. jaarl. termijn		Aflossingsvoorwaarden	
		III	IV						V	VI	VII	VIII
*België, opgenomen a) v. d. wapenstilst. b) sindsdien	171.780.000 175.430.809	— 26.314.492	— 201.745.300 ⁵⁾	— 17.404.169	— 177.780.000 246.017.235 ¹⁰⁾	— 17.235	— 171.780.000 246.000.000	— 171.780.000 246.000.000	— 62 62	— 1925 1925	— X X	zonder rente 3 % gedurende de eerste 10 jaren, 3 1/2 % de daarop volgende 52 jaren id. id. id.
*Estland	13.999.146 ¹⁾	1.765.220	13.831.442	—	—	1.442	13.830.000	13.830.000	62	1922	—	id.
*Finland	8.281.926	1.027.389	9.009.315 ⁶⁾	—	—	9.315	9.000.000	9.000.000	62	1922	—	id.
*Frankrijk	3.340.516.044 ²⁾	—	— ⁷⁾	881.000.000 ⁹⁾	4.221.500.000 ¹¹⁾	—	4.025.000.000 ¹⁴⁾	4.025.000.000 ¹⁴⁾	62	1925	—	Eerste 5 jaren renteloos, daarop van 1 tot 3 1/2 % opklimmende rente, welk laatste percentage gedurende de laatste 22 jaren wordt betaald ¹⁵⁾
*Groot-Brittannië	4.074.810.358	659.836.107	4.604.128.086 ⁸⁾	—	4.520.000.000 ¹²⁾	4.128.086	4.600.000.000	4.600.000.000	62	1922	—	3 % gedurende de eerste 10 jaren, 3 1/2 % de daarop volgende 52 jaren
*Italië	1.648.034.051	251.846.655	1.899.880.706	142.491.053	2.042.199.466 ¹³⁾	199.466	2.042.000.000	2.042.000.000	62	1925	—	\$ 5 mill. voor kapitaal-amortisatie en rente gedur. de eerste 5 jaren; daarop 10 jaren lang 1 1/2 %; 10 jaren 1 1/4 %; 10 jaren 1 1/2 %; 10 jaren 3/4 %; 10 jaren 1 1/2 %; 7 jar. 2 %
*Letland	5.132.287	647.276	5.779.563	—	—	4.563	5.775.000	5.775.000	62	1922	—	3 % gedurende de eerste 10 jaren; 3 1/2 % de daarop volgende 52 jaren
*Litauen	4.981.623	1.049.919 ³⁾	6.031.547 ⁴⁾	—	—	1.547	6.030.000	6.030.000	62	1922	—	id.
*Polen	159.666.972	18.898.054	178.565.026	—	—	5.026	178.560.000	178.560.000	62	1922	—	id.
*Roemenië	36.123.494	—	—	—	—	—	44.590.000	44.590.000	62	1925	—	id.
*Tsjecho-Slowakije	83.472.162	—	—	—	—	753	115.000.000 ¹⁶⁾	115.000.000 ¹⁶⁾	62	1925	—	id.
*Hongarije	1.685.836	253.917 ⁴⁾	1.939.753 ⁴⁾	—	—	—	1.939.000	1.939.000	62	1923	—	id.
Totaal.....	9.723.927.713	—	—	—	—	4.367.433	11.655.504.000	11.655.504.000	—	—	—	—

komt evenveel zwaarder. Den Heer Caillaux was het bij zijne onderhandelingen, die nog versch in de herinnering liggen, weliswaar gelukt, de Amerikaansche Schuldencommissie tot een zeer groote tegemoetkoming te bewegen — hoewel zijn eerste geringe aanbieding vrij wat ontstemming had veroorzaakt — maar juist met betrekking tot het vraagstuk der eerste jaarlijksche termijnen kon hij toch niet het resultaat bereiken, dat thans de Heer Bérenger verkreeg. Deze had hem destijds vergezeld en was thans als Fransch ambassadeur gezonden met opdracht, de regeling tot stand te brengen, hetgeen hem na eenig loven en bieden ook gelukte. Hoe sterk bij den aanvang der onderhandelingen met den Heer Caillaux vorderingen en aanbiedingen uiteenliepen blijkt uit de volgende opstelling, waarin men ook de geleidelijke toenadering tot aan het compromis kan volgen. (Men vergelijk eenerzijds de totaalom der verschillende voorstellen en anderzijds de wijzigingen in de jaarlijksche termijnen, zooals die aanvankelijk werden verlangd en aangeboden en zooals die ten slotte zijn vastgesteld).

Fransche aanbiedingen, Amerikaansche vorderingen en het bereikte compromis.
(Annuïteiten en totale bedragen in Mill. Dollars)

Jaar	Fransche aanbod		Amerikaansche vordering		Overeenkomst van 29 April	Opmerkingen over de overeenkomst
	I. Amerik. tegen-voorstel	II. Fransche aanbod	I. Amerik. tegen-vordering	II. Fransche aanbod		
1.	25	186	40	85	30	In het begin kleinere annuïteiten dan zelfs de in het 2e Fransche aanbod voorgestelde. Totaal gedurende de eerste 15 jaren niet ten volle een milliard; voor de laatste 47 jaren méér dan zelfs in de Amerik. voorstellen gevraagd.
2.	25	184	40	95	30	
3.	25	182	40	104	32,5	
4.	25	180	40	113	32,5	
5.	25	178	40	121	35	
6.	30	176	60	130	40	
7.	30	174	60	138	50	
8.	30	172	60	145	60	
9.	30	170	60	153	75	
10.	30	168	60	160	80	
11.	60	183	60	166	90	
12.	60	181	60	173	100	
13.	60	179	100	179	105	
14.	60	176	100	176	110	
15.	60	174	100	174	115	

T. h. einde | 3780¹⁾ | 5612²⁾ | 5600³⁾ | 5612⁴⁾ | 5862⁵⁾ |

Totaal | 4665 | 8275 | 6520 | 7724 | 6847 |

1) Verdere 5 annuïteiten van \$ 60 Mill. en 42 annuïteiten van \$ 90 Mill. 2) Totaal van 47 annuïteiten. 3) Verdere 56 annuïteiten van \$ 100 Mill. 4) Zooals bij het eerste Amerikaansche tegenvoorstel; totaal van 47 annuïteiten. 5) 1 annuïteit van \$ 120 Mill., 45 annuïteiten van \$ 125 Mill. en 1 van \$ 117 Mill.

Uit de overeengekomen jaarlijksche termijnen alléén valt de belangrijke tegemoetkoming van Amerika niet

1) Na aftrek van \$ 1.932.923 voor verloren lading van een schip in de Baltische Zee: \$ 12.066.222. 2) Waarvan \$ 430.049.063 voor verkochte legervoorraden, oorlogsmaterieel enz., zoogenaamde „commerciële schuld”, waarop tot nu toe geregeld 5 % rente werd betaald. 3) Rente tot 15 Juni 1924. 4) Rente tot 15 Juni 1923. 5) Waarin niet begrepen \$ 29.818.933 voor op crediet verkochte legervoorraden en rente daarop \$ 491.359; dus totaal \$ 232.055.593. 6) Na aftrek van \$ 300.000 voor betaalde rente. 7) Details van de berekening der opgelopen rente nog niet gepubliceerd. 8) Na aftrek van \$ 100.526.380 voor betaalde rente. 9) Rente op de z.g. „politieke” schuld; d.w.z. voor leeningen voor oorlogsdoeleinden, waarin niet begrepen het bedrag voor legervoorraden. 10) Na aftrek van \$ 3.442.528 voor betaalde legervoorraden. 11) afgerond. 12) Gedurende de eerste drie jaren van de regeling werden \$ 80.000.000 voor amortisatie betaald. 13) Na aftrek van terugbetalingen (\$ 164.853) en rentebetalingen (\$ 7429) 14) In plaats van \$ 4221 mill. behoeft Frankrijk slechts \$ 4025 mill. terug te betalen. 15) Overeengekomen globaal bedrag. 16) Voor details van de jaarlijksche termijnen zie een van de volgende staatjes. 17) Gedurende 18 jaren kan met een jaarlijksche som van \$ 3 mill. volstaan worden, doch het daardoor te weinig betaalde moet in de daarop volgende aangezuiverd worden.

*) Door Amerika reeds geratificeerd.

onmiddellijk op te maken. Intusschen legt het officieele Fransche communiqué er den nadruk op en zulks volkomen terecht, 1° dat Amerika een *vermindering der schulden* van een berekend bedrag, groot \$ 4221 miljoen, tot op \$ 4025 miljoen heeft goed gevonden; 2° dat de volgens overeenkomst 5 pCt. rentende en reeds in 1929 af te lossen *schuld voor de na het einde van den oorlog overgenomen legervoorraden en oorlogsmateriaal* wordt *gelijkgesteld met de „politieke schuld”* en derhalve in hetzelfde tijdsverloop wordt terugbetaald met slechts dezelfde rente als deze, welke op haar beurt ongeveer het midden houdt tusschen de „algemeene” voorwaarden en die, welke *aan Italië zijn toegestaan*. Een berekening van de constante waarde der Fransche prestaties geeft een reductie der Amerikaansche „politieke” vordering te zien van nagenoeg drie vijfden (59 pCt.) Bovendien werd ook Frankrijk de mogelijkheid geboden, het bedrag, waarmede de jaarlijksche termijnen de tegenwoordige grootte der rente op de „commercieele schuld” te boven gaan, gedurende drie jaren op te schuiven en daardoor voorloopig een verdere belasting van zijn budget te vermijden. Daarentegen werd aan Frankrijk zoo min als aan een der overige Amerikaansche debiteuren toegestaan, de betalingen afhankelijk te stellen van het ontvangen der bedragen volgens het Dawes-plan.

Tegenwoordig bedragen de jaarlijksche termijnen der drie groote Mogendheden Groot-Britannië, Frankrijk en Italië aan Amerika, resp. die van Italië en Frankrijk aan Engeland (vooropgesteld, dat laatstgenoemde regeling op basis der voorloopige besprekingen tot stand komt) de volgende sommen, waarbij ook zijn aangegeven de sommen, die Duitschland in het tweede jaar van het Dawes-plan heeft te betalen:

Betalingen in 1926/27 (of 1925/26) in Mill. Doll.

Schuldenaar	Schuldeischer		Totaal	
	Ver. Staten	Groot-Britannië	in Mill. \$	% van het overige budget van d. schuldenaar
Groot-Britannië	161.—	—	161	± 4
Frankrijk	30.—	20	50	± 4½
Italië	5.—	17½	22½	± 4½
Duitschland	aan allen		293	± 19

(Slot volgt).

Dr. WILHELM MAUTNER.

NIEUW ZEERECHT EN HAAGSCHE CONDITIËN.

Met ons bijna negen decennia oud zeerecht zal het, bedriegen de teekenen niet, binnenkort gedaan zijn. De zoo dikwijls tot onbillijkheden aanleiding gevende 15 wettelijke ligdagen, de „vertimmering” van het schip en meer dergelijke overblijfselen uit den ouden tijd zullen daarmede verdwijnen, al zij hiermede niet gezegd, dat nu met één slag aan alle herinneringen aan het verleden een einde is gekomen. Ons nieuwe zeerecht (Wet van 22 Dec. 1924) draagt immers nog talrijke sporen van een verstreken tijdperk, zoo waar het bijv. spreekt van „cherte-partij” (naast: charterpartij), „schipper” (naast: kapitein)¹⁾, „de takelaadje” enz. en bepalingen bevat betreffende de „reederij” (die niet meer voorkomt), den slavenhandel, verzekering op bodemerij (die is afgeschaft), enz.

Gehoopt en verwacht mag worden, dat het invoeringsbesluit aan belanghebbenden geruimen tijd zal laten om zich op het van kracht worden der nieuwe wetsbepalingen voor te bereiden. De afkondiging van dat Koninklijk Besluit zal misschien nog dit jaar kunnen plaats hebben. Het wachten is immers nog slechts, behalve op eenige detail-regelingen in Ko-

¹⁾ Niet alleen in „andere wetten”, zooals de heer Duys op 5 Mei in de Tweede Kamer meende, is „schipper” blijven staan, maar ook in het nieuwe zeerecht zelf! Dit is ten aanzien van den nog op algeheele wijziging wachenden vierden titel (schepelingen-contract) begrijpelijk, maar waarom bleef „schipper” in den negenden titel staan en werd in den zevenden door „kapitein” vervangen?

ninklijke Besluiten, op behandeling door de Eerste Kamer der Staten-Generaal van een tweetal op 25 Maart jl. ingediende wetsontwerpen, t.w. die tot wijziging van ons *nieuwe*, nog niet ingevoerde zeerecht en tot wettelijke regeling van de zeebrieven.¹⁾

Een niet ingewijde zal bij zich zelf denken „dat is vlug! Een nog niet ingevoerde wet gaat men reeds wijzigen”. Inderdaad het is niet anders en, zooals ik hieronder hoop aan te toonen, was dat ten aanzien van verschillende bepalingen of noodzakelijk of gewenscht.

Over de bepalingen, welker wijziging noodzakelijk was, kan ik betrekkelijk kort zijn. Onder deze rubriek reken ik de artikelen 311 (nationaliteit van schepen), 347 (stukken aan boord) en 517c.

Wat betreft de nationaliteit van schepen zij verwezen naar het artikel van Mr. H. M. A. Schadee in de E.-S. B. van 27 Mei 1925 en mijn opstel in het nummer van 6 Jan. 11. Het eerste voorstel tot wijziging van het nieuwe artikel 311 is terecht door een tweede vervangen, dat tenminste niet bijna ¼ onzer nationale vloot tot niet-Nederlandsch degradeert. Wel is, wat ik aan het slot van mijn vorig opstel „onverhoopt” noemde, thans gebeurd. In hoofdzaak immers stemt het thans ingediende *tweede* wijzigingsontwerp weder overeen met art. 311, zooals het in de nieuwe wet stond. Echter zullen in de toekomst in (het meest voorkomend) geval van schepen-bezittende vennootschappen, waarvan de aandelen ten name van Nederlanders luidend nog geen ⅔ van het *geplaatste* kapitaal uitmaken, niet meer alle, doch slechts ¼ der bestuurders (directeuren en leden van een Raad van Beheer) in het Koninkrijk behoeven te wonen, terwijl van de commissarissen, die daartoe verplicht zijn, het getal van ¼ is teruggebracht op ⅓. Dit alles, evenals in de nieuwe wet, onder voorbehoud, dat alle bestuurders en ¼ der commissarissen de Nederlandsche nationaliteit dragen.

Van de verdere door mij vroeger opgesomde bezwaren tegen behoud van het bestaande art. 311 blijft dus het principieele bezwaar, dat aan de nationaliteit van aandeelhouders gewicht wordt toegekend, terwijl voorts „ingezetenschap” een rol zal blijven spelen en aan firma's zwaarder eischen zullen worden gesteld dan aan naamloze vennootschappen, hoewel — vreemd genoeg — *firmanten* ten aanzien van hunne woonplaats aan geen enkele beperking zijn onderworpen.

Aan het tweede en derde lid is ten slotte in het wijzigings-voorstel een derde alinea toegevoegd, welke het mogelijk maakt, dat schepen in eigendom toebehooren aan rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen en stichtingen.

Is de allernieuwste (de zesde!) regeling niet zonder principieele bedenking, practisch zal zij vermoedelijk voor bona fide Nederlandsche reederijen geen ernstige bezwaren meer opleveren en het is dus te hopen, dat ook de Eerste Kamer daaraan nu maar hare goedkeuring zal hechten.

Bij de voorgestelde wijziging van art. 347, voorschrijvende welke stukken zich aan boord moeten bevinden, valt op te merken, dat charterpartij en/of cognossementen niet meer onder alle omstandigheden aan boord behoeven te zijn. Uit een oogpunt van eerbied voor de wet is dat gelukkig, omdat het vroegere voorschrift van art. 357 (oud) in de practijk onuitvoerbaar was en feitelijk toch niet werd nageleefd. In zeer vele gevallen zijn immers bij stukgoedbooten de cognossementen bij vertrek van het schip niet alle gered en worden per post nagezonden om nog vóór het schip ter bestemming aan te komen, terwijl charterpartijen menigmaal (te Londen) worden afgesloten en ingaan, wanneer het schip zich ergens ver weg in het buitenland, bijv. Zuid-Amerika, bevindt. Een Koninklijk Besluit zal nu uitmaken, in welke gevallen de verplichting niet zal gelden.

¹⁾ De Tweede Kamer heeft de beide wetsontwerpen op 5 Mei z.h.st. aangenomen.

Dat voorts het uittreksel uit het scheepsregister slechts alleen de noodige vermeldingen moet bevatten en niet ook gedateerd behoeft te zijn op den dag van vertrek van het schip uit Nederland, en dat slechts de *Nederlandsche* op de reis toepasselijke wetten en reglementen aan boord moeten zijn, sprak eigenlijk reeds vanzelf.

Voor maatschappijen, waarbij zich herhaaldelijk overplaatsingen voordoen van op langere dan reiscontracten varende personeel, overplaatsingen die hier te lande van het hoofdkantoor uit worden bevolen, is van belang de voorgestelde wijziging, dat voortaan ook met het aan boord hebben van afschriften van dergelijke (incl. collectieve) arbeidsovereenkomsten zal kunnen worden volstaan.

De verandering gebracht in art. 517c heeft behalve een practischen ook een principieelen kant. Mochten volgens de nieuwe wet cognossemerten, welke inhoud met het voorschrift van art. 470 (minimum-aansprakelijkheid des reeders) in strijd kwam, op straffe van ten hoogste vijfduizend gulden niet worden afgegeven voor vervoer van *of naar* Nederlandsche havens, waardoor onze wetgever dus op buitenlandsch gebied regelend optrad, thans heeft, evenals in de Engelsche „Carriage of Goods by Sea Act, 1924” (invoerende de Haagsche Condiëtiën) in hoofdzaak het beginsel erkenning gevonden, dat slechts het vervoer van *uitgaande* ladingen aan het nationale recht is onderworpen, hetgeen in dit geval bereikt is door schrapping van de woorden „of naar”. In denzelfden gedachtengang is het voorschrift van art. 517d gewijzigd, doordat, indien het vervoer *naar* Nederlandsche havens geldt, bij overeenkomst — ten minste voorzover de wet van het land van inlading zich hiertegen niet verzet — mag worden afgeweken van de overigens dwingendrechtelijke verbodsbepalingen tegen vermindering van des reeders minimum-verplichtingen.

Deze beide laatste wijzigingen reken ik daarom nog onder de rubriek „noodzakelijk”, omdat, waren zij achterwege gebleven, onze havens nadeel hadden kunnen lijden en onze scheepvaart bij die onder vreemde vlag ten achter had gestaan. Immers een (ook buitenlandsch) reeder zou strenger aansprakelijk zijn voor naar Nederlandsche dan naar vreemde havens varende lading en het zou zeer begriepelijk gewoest zijn, indien kapiteins van *Nederlandsche* schepen¹⁾ voor Europeesche havens (bijv. Havre-Hamburg „range”) bestemd, uit vrees voor een boete van eenige duizenden guldens, charters en/of cognossemerten van een stempel „Dutch ports excluded” zouden hebben voorzien.

* * *

Nu de wijzigingsvoorstellen, die ik als „gewenscht” zou willen bestempelen en die met de Haagsche Condiëtiën verband houden.

De lezers van dit weekblad zullen zich wel herinneren, hoe van meer dan één zijde er voor gepleit is, ons nieuwe zeerecht aansluiting te doen zoeken aan de Brusselsche Conventie voor internationale gelijkmaking van zekere regelen op het stuk van cognossemerten, of korter de Haagsche Condiëtiën.

Nog in Februari 1924 meenden en de Regeering en de Bijzondere Commissie tot voorbereiding van het nieuwe zeerecht, dat de verdere behandeling van het toenmalige wetsontwerp niet moest worden verschoven „tot op het oogenblik, waarop beslist zal kunnen worden, dat de besluiten der (Brusselsche Zeerecht-) Conferentie zullen worden aanvaard en welke wijzigingen in verband daarmee in de Nederlandsche wetgeving zullen moeten worden aangebracht”.

Voor deze opvatting was toen veel te zeggen: Engeland had de Haagsche Condiëtiën nog niet ingevoerd; omtrent hetgeen andere landen voornemens waren te doen was niets bekend en ons nieuwe Zeerecht moest eindelijk eens in het Staatsblad verschijnen.

¹⁾ waarop de strafbepaling uitsluitend van toepassing was.

De voltooiing van voor de invoering noodige maatregelen op wetgevend gebied vereischte echter eenigen tijd en inmiddels was de toestand belangrijk gewijzigd. Immers in Engeland, Australië en Britsch-Indië (onlangs ook in Barbados) kregen de Condiëtiën kracht van wet; in Frankrijk en België bereidt men aanpassing van het nationale zeerecht aan de Haagsche Condiëtiën voor. Bovendien teekenden Duitschland, Italië, Japan, Polen en Danzig, Roemenië, Spanje en de Vereenigde Staten de Brusselsche Conventie toch niet om haar niet op den duur, hetzij op de Britsche (verheffing tot wet der Condiëtiën zelve), hetzij op de voorgenomen Fransche wijze (dienovereenkomstige wijziging van het nationale zeerecht) toe te passen.

In Nederland hadden verschepers, vereend in de daarvoor ingestelde „Commissie uit Belanghebbenden bij de Ladingen voor de Invoering van de Haagsche Condiëtiën 1921” (die eigenlijk eerst in 1923 definitief werden vastgesteld!) reeds lang op wettelijke toepassing der Conventie aangedrongen. Ook van reederszijde werd dit, toen de omstandigheden zich zoo snel gewijzigd hadden, gedaan ter bevordering der internationale gelijkvormigheid.

De vraag, waarvoor de Regeering toen stond was deze: hoe zou die aanpassing in onze wetgeving moeten plaats hebben. Zij had hiervoor de keuze uit drieërlei methode:

In de eerste plaats door slechts die bepalingen uit de wet, welke den reeder *lichtere* verplichtingen oplegden dan de Condiëtiën, dienovereenkomstig te verzwaren. Deze wijze werd voorgestaan door Mr. van Slooten (E.S.B. van 4 Febr. 1925) en door mij bestreden (E.S.B. van 4 Maart d.a.v.) o.m. met het argument, dat dan het beoogde doel, internationale eenvormigheid, *niet* zou worden bereikt, hetgeen ook door den heer Abram Muller, den Voorzitter van de „Commissie van Belanghebbenden bij de Ladingen...” enz. werd erkend (E.S.B. van 11 Maart d.a.v.).

In de tweede plaats zou men het nieuwe zeerecht aan een algeheele herziening kunnen onderwerpen om het *geheel* met de Condiëtiën overeenstemmend te maken. Het in het Protocol der Conventie voorziene alternatief om, zooals in Engeland is gedaan, den Condiëtiën zelve kracht van wet te geven, zou kwalijk in onze continentale wijze van wetgeving passen. Dat de Regeering voor algeheele omwerking van de nieuwe wet niet veel gevoelde is alleszins begrijpelijk.

De derde mogelijkheid was de eenvoudigste. Wanneer uit de wet alleen de slechts enkele bepalingen van dwingendrechtelijken aard, die voor den reeder *bezwarender* waren dan de overeenkomstige voorschriften der Condiëtiën, daaraan gelijk werden gemaakt, had men op eenvoudige wijze bereikt, dat de Nederlandsche reeders desgewenscht H.C.-cognossemerten zouden kunnen uitgeven *zonder* noodzakelijkerwijze met de nationale wet in conflict te komen; immers zijn minimumverplichtingen uit de wet is de reeder vrij te verzwaren. Een belangrijke schrede in de richting der internationale gelijkheid van vervoercondities ter zee zou dan worden gedaan.

Aan deze methode nu heeft blijkens het thans ingediende wijzigingsontwerp de Regeering met de Vaste (Kamer-)Commissie voor Privaat- en Strafrecht terecht gemeend de voorkeur te moeten geven. Wat hiervan de voornaamste gevolgen zijn, zullen wij hieronder nagaan.

De in de wet genoemde termijnen voor het rechtsgeldig indienen van reclames en rechtsvorderingen¹⁾ zullen gelijk worden aan die in de Haagsche Condiëtiën. Dit is echter geen punt van principieel belang. Als zoodanig beschouw ik wel de wijziging op het stuk der reedersaansprakelijkheid. In art. 470 en het hiermede voor personenvervoer corresponderende art. 524 zal thans de reeder *ook volgens den tekst der wet* in hoofdzaak verplicht worden tot hetgeen redelijkerwijze

¹⁾ vgl. E.-S. B. dd. 4 Maart 1925, pag. 190 sub a.

van hem kan worden verlangd, t.w. het aanwenden van voldoende zorg. Ik gebruik de woorden „ook volgens den tekst der wet” omdat het eigenlijk van den beginne af in de bedoeling der Regeering heeft gelegen dat het artikel aldus werd opgevat, n.l. dat de reeder niet voor verborgen gebreken had in te staan (Prof. Molengraaff als Regeerings-Commissaris bij de behandeling in de Tweede Kamer; Handelingen 1923-'24 pag. 2197). Het is gelukkig dat dit thans duidelijk in de wet zelf tot uitdrukking is gebracht.

Voldoende zorg heeft de reeder nu aan te wenden voor onderhoud, uitrusting of bemanning van het schip, alsmede voor deszelfs geschiktheid tot het overeengekomen vervoer (bijv. koelruimte e.d.). Bleef het artikel nu verder ongewijzigd, dan zou het den reeder vrijstaan, in het cognossement aan den verscheper het bewijs op te leggen van zijn onvoldoende zorg. Dit achtte men niet billijk; vandaar het nieuwe artikel 470a, dat dit in het algemeen onmogelijk maakt. Anders is het met de behandeling en bewaking van het goed. Ten aanzien hiervan zal de reeder er niet af zijn met voldoende zorg. Voor verkeerde behandeling of onvoldoende bewaking blijft hij volledig aansprakelijk tot een bedrag van minstens f 600 „per vervoerd voorwerp”, doch bij overeenkomst mag het bewijs hiervan op den verscheper worden gelegd. Ik acht deze verdeling van lasten billijk, omdat zij nòch den reeder nòch den verscheper te zware verplichtingen oplegt.

Wat betreft het van dat in de Condiitiën afwijkend bedrag (f 600) waarvoor de reeder per vervoerd voorwerp aansprakelijk is (art. 470), de niet overeenstemmende deviatie-bepaling (art. 370) en de met de Condiitiën strijdige vrijheid van den gezagvoerder om de door den aflader verstrekte gegevens in het cognossement al of niet over te nemen, de gekozen methode (zie boven) maakte het immers overbodig de wet op die punten aan de Condiitiën gelijk te maken.

Er rest nog één punt, wat ik in dit verband niet onopgemerkt voorbij wil gaan. De Haagsche Condiitiën kennen aan de vermeldingen in het cognossement z.g. prima-facie-bewijskracht toe, d.w.z. tegenbewijs daartegen is steeds toegelaten. Onze nieuwe wet bevat ten aanzien der bewijskracht geen uitdrukkelijk voorschrijf; wel bepaalt zij, dat de regelmatige houder het recht heeft overeenkomstig den inhoud van het cognossement uitlevering van het goed ter bestemmingsplaats te vorderen. De Nederlandsche rechter heeft zich echter steeds op het standpunt geplaatst, dat tegenover derden-houders te goeder trouw tegenbewijs tegen het cognossement ontoelaatbaar was. Door de nieuwe wet blijft dit beginsel — terecht — onaangetast. Dat bij overeenkomst aan het vervoer-document een andere bewijskracht, gelijk aan die in de Haagsche Condiitiën, mag worden toegekend is door den Minister met de „Vaste Commissie” erkend.

Ik eindig met de hoop uit te spreken, dat het nieuwe wetsontwerp een spoedige behandeling ook in de Eerste Kamer deelachtig moge worden.

Door ongewijzigde aanneming daarvan zal ten onzent eindelijk een met het heden rekening houdend zeerecht kunnen worden ingevoerd, dat daar bovendien niet meer aan de zoozeer gewenschte internationale gelijkvormigheid op zeerechtgebied in den weg staat.

Mr. F. W. A. D. K. v. L.

* * *

N a s c h r i f t. — Dat het door Mr. Knottenbelt c.s. ingediende amendement op art. 349, volgens welk voorstel de scheepsjournalen als voorheen en in navolging van de voornaamste zeevarende landen (w.o. Duitsland, dat van ambtelijke bemoeiing toch heusch niet zoo afkeerig is) niet blad voor blad geaarmerkt, d.i. geparafeerd behoeft te worden en met nummering der bladen zou kunnen worden volstaan is te betreuren. De heer Heemskerk mag zeggen, dat het voor den waterschout „een kleine moeite” is zijn paraaf te zetten, doch sterk is hij in die overtui-

ging niet, daar hij zelf daarop laat volgen „maar daar zal hij (de waterschout) wel overheen komen”.¹⁾ Ik vrees, dat het parafeeren der tusschen de 50 en 150 varieerende bladen (voor bladzijden is het het dubbele) van ca. 1500 gewone en machinekamer-journalen te zamen geen meevaller zal blijken voor de paar waterschouten op wie dit werk hoofdzakelijk neer zal komen!

Het is nu maar te hopen, dat de parafeering kosteloos zal kunnen geschieden, evenals dit het geval is bij het strafregister. De reeders zullen anders goed doen zorg te dragen, dat nimmer een journal in het buitenland behoeft te worden geaarmerkt. Volgens de Wet op de kanselarij-rechten moeten consuls voor het waarmerken van „een stuk” thans f 2,50 tot f 5,— in rekening brengen, zoodat zulk een journal dan een dure aardigheid zou worden!

DE AFLOSSINGSVOORWAARDEN VOOR DE PANDBRIEVEN ONZER HYPOTHEEKBANKEN.

Onder dezen titel verscheen in dit blad van 12 en 19 Mei j.l. eene beschouwing van den Heer Mr. H. R. van Maasdijk, waarvan ongetwijfeld een ieder, die eenig belang bij pandbrieven heeft — en welke belegger heeft dit niet — met belangstelling kennis zal hebben genomen. De geachte schrijver formuleert aan het slot van zijn artikel de aflossingsvoorwaarden, welke door hem „onder alle omstandigheden — zoowel voor tijden met lagen als voor tijden met hoogen rentestand — voor onze hypotheekbanken als de meest practische” worden beschouwd en het zijn deze voorwaarden, waarmede ik mij niet geheel kan vereenigen.

In de eerste plaats niet met de poging van den Heer v. M. om aflossingsvoorwaarden samen te stellen, welke voor alle tijden voor elken rentestand de meest juiste zullen moeten zijn. Dit toch wil mij voorkomen een onmogelijkheid te zijn. In tijden van stijgenden rentestand is het belang van het publiek sterke uitloting, welke echter voor de hypotheekbank sterke stijging van de gemiddelde pandbrievenrente en diengevolge daling van de rentemarge tusschen hypotheek- en pandbriefrente met zich brengt. In tijden van dalenden rentestand heeft het publiek geen enkel belang bij sterke uitloting en brengt dit voor den belegger, wiens pandbrieven door de daling pari of daarboven noteeren, slechts last, kosten en schade met zich; voor de hypotheekbank is in een tijd van dalenden rentestand echter in een sterke uitloting het middel gelegen tot herstel van de door verhoogde hypotheek-aflossingen dalende rentemarge. Het belang van het publiek zal dus steeds tegenovergesteld zijn aan het belang van de hypotheekbank. Nu is het niet onmogelijk voor een min of meer lange periode een systeem vast te stellen, waarmede beide partijen zich kunnen vereenigen, doch volgens mijne meening staat het vast, dat dit geen voor alle tijden vaststaand stelsel zal kunnen zijn, doch een stelsel, dat bij aanmerkelijk gewijzigde omstandigheden eveneens naar de dan heerschende tijden zal moeten worden gewijzigd.

In de tweede plaats trof ik in de door den Heer v. M. opgestelde aflossingsvoorwaarden eenige bepalingen aan, welke ik strijdig acht zoowel met de bedoeling der uitloting, als met den aard eener obligatie. Ik acht het toch niet in overeenstemming met de bedoeling der uitloting deze te combineeren met inkoop en de mogelijkheid te openen, dat de helft der uitloting door inkoop wordt vervangen. De uitloting immers heeft tot bedoeling, ten eerste den belegger te waarborgen de teruggave van 100 pCt. van 't kapitaal en ten tweede hem mede te laten deelen in stijging en in daling van den rentestandaard. Geen dezer beider resultaten wordt door inkoop bereikt. Degeen, die zich van zijn bezit ontdoet, moet zich tevreden

¹⁾ Handelingen Tweede Kamer 1925—'26, pag. 877.

stellen met den inkoopkoers, welke nauw verband houdt met den rentestandaard, terwijl de hypotheekbank het in haar hand heeft door opvoering van den inkoopkoers, de helft der uitloting achterwege te laten.

Evenmin kan ik mij vereenigen met de door den schrijver voorgestelde cumulatieve uitlotingsverplichting: indien n.l. minder hypotheekaflossingen zijn ontvangen dan het bedrag der verplichte uitloting bedraagt, zal dit laatste worden verminderd, doch het te weinig uitgelote zal zoo spoedig mogelijk worden ingehaald.

Dit nu is een systeem, hetwelk volgens mijne meening geenszins thuis behoort bij de obligatie, doch slechts mag voorkomen bij de dividendbepaling van een aandeel. De uitloting van een obligatie moet vaststaan, mag niet kunnen worden verminderd hetzij door inkoop, hetzij door te weinig ontvangen aflossingen. De belegger zal moeten kunnen weten, welke kans hij elk jaar heeft te worden uitgeloot, zonder rekening te moeten houden met allerlei bijkomstige omstandigheden, welke op de hoegrootheid der uitloting van invloed kunnen zijn.

Het meest aanbevelenswaardige systeem voor dezen tijd en voor de naaste toekomst is m.i. de jaarlijksche uitloting van minstens vier pCt. van op ultimo December van het vorige jaar in omloop zijnde bedrag.

Dit is een systeem, waarbij de belegger weet, elk jaar 4 pCt. kans op uitloting te hebben, terwijl het voor de Bank nimmer een obligo met zich zal kunnen brengen, waaraan niet kan worden voldaan. Het is toch ondenkbaar dat behalve de partieele aflossingen van 2 pCt. per jaar, niet een gelijk bedrag aan extra aflossingen zou binnenkomen, waardoor dus de Bank steeds in staat zal kunnen zijn aan de uitlotingsverplichting van 4 pCt. per jaar te voldoen.

Wel brengt dit systeem met zich, dat hierbij theoretisch een eindtermijn wordt prijs gegeven, doch een jaarlijksche 4-percents kans op uitloting brengt praktisch met zich, dat elke pandbrief op den duur a pari wordt uitgeloot. Verdere voorwaarden moeten m.i. niet aan de uitloting worden verbonden; beide partijen kunnen hiermede veilig genoegen nemen. Met belangstelling zie ik de meening van anderen omtrent dit inderdaad zeer actueele onderwerp tegevoet.

Mr. A. S. VAN NIEROP.

Amsterdam, Mei 1926.

RENTEVERGOEDING BIJ DEN POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

Mr. L. W. M. Overes te Amsterdam schrijft ons:

Met belangstelling heb ik kennis genomen van de in het nummer van 5 Mei der Economisch-Statistische Berichten opgenomen verhandeling van den heer E. P. Westerveld over bovengenoemd onderwerp en van diens conclusie, dat ter verhooging van de inkomsten bij den Postchèque- en Girodienst het noodig en gewenscht is, dat aan de rekeninghouders weder rente wordt vergoed.

Zeker, het is zeer prijzenswaardig, dat men tracht zijn bedrijf winstgevend te maken, doch dan dient men zich toch ook af vragen of de daartoe te bezigen middelen in het betreffende geval al of niet te verdedigen zijn.

Welnu, het betreft hier niet een willekeurig iemand, die zoekt naar middelen om zijn bedrijf rendabel te maken, neen, het betreft hier de Staat, wiens taak het toch is, het particuliere initiatief te steunen en te prikkelen en waar dit tekort schiet, aan te vullen.

Hoe vervult nu de Staat die taak, indien een zijner organen, in casu de Postchèque- en Girodienst, welke instelling toch als giro- of verrekeningsinstituut is bedoeld, tracht door middel van rentevergoeding, de creditsaldi der rekeninghouders dusdanig op te voeren, dat deze het karakter van „particuliere” deposito-

gelden krijgen en dientengevolge, althans voor een groot gedeelte, aan de particuliere banken en bankiers worden onttrokken?

De Heer Westerveld is van meening, dat de sterke toename der belegbare saldi bij den Postchèque- en Girodienst in de jaren 1918-1923, toen een rente aanvankelijk van 2½ pct., later van 2 pct. vergoed werd, een *natuurlijk* gevolg is geweest van den groei van den dienst als verrekeningsinstituut en dientengevolge de bankinstellingen in den Postchèque- en Girodienst geen concurrent van beteekenis behoeften te zien.

Wanneer men echter bedenkt, dat de particuliere banken toen slechts 1½ pct. à 2 pct. rente konden vergoeden, terwijl de Staat naast den waarborg zijner soliditeit, daarenboven aan de rekeninghouders abnormale faciliteiten verleende, dan ben ik ervan overtuigd, dat de enorme toename der creditgelden bij den Postchèque- en Girodienst in die jaren voor een groot deel uit een oogpunt van belegging heeft plaats gehad. Bovendien, had zich het bekende incident in October 1923 bij den Postchèque- en Girodienst niet voorgedaan, dan zouden deze cijfers thans nog belangrijker hooger geweest zijn. Nu spreekt het m.i. vanzelf, dat, wanneer aan het vlottend kapitaal, hetwelk grootendeels naar de banken tijdelijk afvloeit, en hetwelk vóór den oorlog op 500 à 600 miljoen gulden begroot werd, groote bedragen¹⁾ worden onttrokken, dit zich in niet geringe mate zal wreken op het bankwezen — inzonderheid in de provincie bij de kleinere banken — hetwelk op zijn beurt, zooals de economie leert, zich schadeloos moet stellen, door zijn credietnemers een veel hooger debetrente te berekenen. Wanneer men daarbij in het oog houdt, dat in ons land nagenoeg ¼ van de handelaren en industrieelen van bankcrediet gebruik maken, dan behoeft ik niet nader aan te toonen, wie in dezen het gelag te betalen hebben. Deze inmenging van den Staat in dit particuliere bedrijf is niet te verdedigen, daar toch het particuliere bankbedrijf moet gelden als trait d'union tusschen vlottend kapitaal en kapitaalbehoefte.

Eenmaal aannemende, dat een algemeen *rijks*-giroverkeer in ons land te verdedigen is (ook hiertegen zijn bezwaren aan te voeren, daar de Staat ook hier treedt op het terrein der particuliere banken), dan is toch in elk geval eene concurrentie terzake van rentevergoeding met de particuliere bankinstellingen uit den boeze. Laatstgenoemde instellingen vergoeden momenteel op 1 daags-deposito 1 pct. rente. Wanneer de Postchèque- en Girodienst tot rentevergoeding besluit, dan zal het percentage allicht niet onder 1 pct. zijn. Gaarne onderschrijf ik dan ook het rapport den 15en November 1922 door de Nederlandsche Bank over den Postchèque- en Girodienst uitgebracht, waarin rentevergoeding wordt veroordeeld, omdat dit den Postchèque- en Girodienst zou maken tot een deposito-bank en aldus zijn primaire taak als verrekeningsinstituut op den achtergrond zou geraken.

De te behalen rentewinst mag niet op den voorgrond gesteld worden. Als verrekeningslichaam moet deze dienst zich voor het verrekenen laten betalen, terwijl de rentewinst meer als toevallige bate kan worden medegenomen.

De Heer Westerveld gelooft niet, dat de vrees, dat kapitaal aan handel en industrie zou worden onttrokken, op het huidig oogenblik bestaat. Dit huidig oogenblik houdt wellicht verband met de momenteel ruime geldmarkt, welke echter elken dag kan veranderen, zoodat deze rentevergoeding dan later weer zou moeten worden ingetrokken. In elk geval door de rentevergoeding weder in te voeren keert men terug tot het systeem van vóór October 1923, waaromtrent ik reeds hierboven opmerkte, dat op grond van de door den Staat aan de beleggers te bieden

¹⁾ Het gezamenlijk tegoed bij den Postchèque- en Girodienst bedroeg ult. December 1922 ruim 207 miljoen gulden en op 4 October 1923 (dag van de sluiting) 281 miljoen gulden.

abnormale voordeelen, de credietbehoevende handelaren en industrieelen het gelag zullen hebben te betalen. Laat de Postchèque- en Girodienst zich toch minstens beperken tot het doel, waartoe deze is opgericht n.l. het publiek te doen deelen in de vele voordeelen aan het giroverkeer verbonden, maar laat deze dan ook alleen die gelden tot zich trekken, welke voor het giroverkeer noodig zijn (giraalgelden in tegenstelling met depositogelden).

Voorts merkt de Heer W. op, dat — gegeven eene zekere geldbehoefte — het beschikbare geld toch wel altijd den kant zal uitgaan, waar er het meest profijt van is te trekken en de rekeninghouders bij den Postchèque- en Girodienst zelf wel zullen zorgen voor eene verplaatsing van hun bezit, wanneer zij daarin voordeel zien. Maar wanneer dan die verplaatsing later plaats vindt, dan vervalt toch de Postchèque- en Girodienst weder in dezelfde moeilijkheid als waarin deze thans verkeert, m.a.w. de Postchèque- en Girodienst zal steeds met de particuliere banken in rentevergoeding moeten blijven concurreren, juist om die verplaatsing te voorkomen.

Moet derhalve de concurrentie blijven bestaan, dan is, gezien de verdere faciliteiten (kosteloos gireeren tot onbeperkte bedragen, vrijdom van zegelen portenz.) welke door den Postchèque- en Girodienst worden verleend en lettende op den waarborg der soliditeit van den Staat, het meeste profijt steeds bij den Postchèque- en Girodienst te vinden en vervalt het motief voor de rekeninghouders om hun bezit te verplaatsen.

Bovendien lijkt het mij ook niet waar, dat, indien de Postchèque- en Girodienst ingevolge de rentevergoeding vele gelden zou aantrekken, dit bedrijf dientengevolge rendabel, althans „self-supporting” zal worden. Immers ingevolge die toename der creditsaldi zal er geleidelijk eene concurrentie ontstaan tusschen dezen dienst en de particuliere banken, welke strijd wat rentewinst betreft, funest zal worden voor den Postchèque- en Girodienst, daar de aard van dit bedrijf zoo geheel anders is als dat der particuliere banken. De opbrengst toch van de beleggingen bij den Postchèque- en Girodienst zal altijd belangrijk lager zijn, dan bij de particuliere banken, omdat genoemde dienst geldschietter is van den Staat, die, gezien de rente op schatkistpapier, toch reeds op billijke voorwaarden geld kan bekomen, terwijl de particuliere banken zich schadeloos kunnen stellen door haren credietnemers een hoogere rente te berekenen. Trouwens wij behoeven slechts terug te zien op de periode van vóór October 1923, toen ook rente werd vergoed en niettemin de Postchèque- en Girodienst enorme verliezen leed. Het middel om een rendabel of minstens „self-supporting” bedrijf te maken is dus niet te vinden in rentevergoeding, doch moet elders worden gezocht.

Dat in Duitschland, Frankrijk en België geen rente vergoed wordt, in Zwitserland, Zweden en Denemarken, daarentegen wel, doet hier niet ter zake en is geen argument.

Ten slotte stelt de Heer W. aan de rekeninghouders de vraag, wat zij verkiezen: rentevergoeding zonder provisiebetaling; dan wel provisiebetaling zonder rentevergoeding en acht dan het antwoord niet twijfelachtig. Doch men kan dan evengoed aan de rekeninghouders vragen of zij liever eene vergoeding van 2 pCt. dan wel van 4 pCt. wenschen. Ook in dit geval zal het antwoord niet twijfelachtig zijn.

Hoe voortreffelijk het dan ook moge heeten, dat ook de Staat tracht zijn bedrijf rendabel te maken, zoo is toch ook de Staat beperkt tot die middelen, welke met zijn doel zijn overeen te brengen. Zijn eerste en voornaamste doel is toch de handhaving der particuliere rechten en werkzaamheden (dus ook van de particuliere banken en bankiers). De Staat moet derhalve het particuliere arbeidsveld der banken en bankiers eerbiedigen, d.w.z. mag dit niet noodeloos innemen. Schiet het particuliere initiatief tekort, dan

moet de Staat dit zooveel mogelijk trachten aan te vullen.

Hiermede heb ik getracht aan te toonen:

1e. dat de Postchèque- en Girodienst (de Staat) door toepassing der rentevergoeding zijn doel als giro- of verrekeningsinstituut zal voorbijschieten en geleidelijk zich zal gaan bewegen op het terrein, hetwelk voor het particulier bankbedrijf en derhalve niet voor een staatsorgaan is weggelegd. Een volgende en nog maar zeer kleine stap zou daarin kunnen bestaan, dat de Postchèque- en Girodienst zijne rekeninghouders in de gelegenheid stelt, bij hem een debetsaldo te onderhouden tegen onderpand van fondsen! Ce n'est que le premier pas, qui coûte.

2e. dat de beoogde rentabiliteit op den duur toch niet zal worden verkregen door toename der creditsaldi ingevolge rentevergoeding, daar de aard van het bedrijf zoo geheel anders is als dat der particuliere banken.

M.i. zal dus de postchèque- en girodienst naar andere middelen, bijv. het berekenen eener billijke provisie, voor zijn diensten moeten uitzien om zijn budget sluitend te maken. Het is toch alleszins billijk, dat de rekeninghouders voor de hun bewezen diensten eene vergoeding betalen, gelijk ook de Posterijen voor aangeteekende geldzendingen, postwissels enz. de noodige rechten (zegelrecht) heft. Het is dan ook gebleken, dat vanaf de opening tot de sluiting van den Postchèque- en Girodienst het aantal aangeteekende zendingen sterk was verminderd, dat dit aantal tijdens de sluiting weder aanmerkelijk toenam, om na de heropening weder sterk te dalen. De groote faciliteiten van den Postchèque- en Girodienst doen dus indirect daarenboven een bron van inkomsten voor den Staat verloren gaan, iets wat voor de beoordeeling van de rentabiliteit van den Postchèque- en Girodienst (ook een staatsbedrijf) niet uit het oog verloren mag worden.

12 Mei 1926.

NOGMAALS: RENTEVERGOEDING BIJ DEN POSTCHÈQUE EN GIRODIENST.

Mr. H. A. Hartogh te Amsterdam schrijft ons:

In het nummer van dit tijdschrift van 12 Mei ll. heeft Mr. Crena de Jongh den heer Westerveld reeds van bescheid gediend op grond van argumenten, die ik volgaarne alle onderschrijf. Slechts onderstrepen wil ik daarvan die punten, die m.i. daar te weinig in het licht zijn geplaatst.

Het vraagstuk is in a nutshell aldus gesteld: Het Postchèque en Girobedrijf werkt met verlies, ¹⁾ omdat het den rekeninghouders economische diensten bewijst, waarvoor het van hen eene onvoldoende belooning verlangt, om de kosten der diensten goed te maken. De heer Westerveld wil nu dit gat stoppen door het maken van winsten met een deposito- of spaarbankbedrijf.

Het ligt voor de hand, dat rekeninghouders, voor wie de girodienst waardevollen arbeid, verricht, den dienst daarvoor een vergoeding, een provisie, — de heer Westerveld noemt het ook „rechten” — dienen te betalen: liefst per te verrichten handeling. Door het doen plakken van een zegeltje zouden de te betalen rechten nauw merkbare administratieve kosten meebrengen. Hiertegenover ontwikkelt de heer Westerveld het volgend bezwaar:

„Stelt men de rekeninghouders voor de vraag wat zij verkiezen: Matige rentevergoeding over hun saldo zonder verhooging van rechten enz. dan wel verhooging van rechten en geen rentevergoeding, dan geloof ik niet dat het antwoord in laatstgenoemden zin zal uitvallen”.

Is in deze vraag het probleem juist gesteld? Ik zou te dezer zake tweeërlei willen opmerken:

¹⁾ Opzettelijk vermijd ik in dit opstel het gebruik van cijfermateriaal.

1°. Volgens den heer Westerveld zijn de winsten door het deposito- of spaarbankbedrijf te behalen zéér groot. Ei zoo. Waar haalt de heer Westerveld deze wetenschap vandaan? Dadelijk opzeggbare gelden kunnen belegd worden in zonder-koersverlies realiseerbare activa, als wissels en prolongatie, welke gering risico maar tevens geringe rente opleveren. Zij kunnen ook belegd worden in langlopende leeningen, die thans b.v. een rendement afwerpen van $\pm 4\frac{1}{4}$ pCt. Maar dan moet een reserve worden gemaakt voor eventuele koersdaling. Dat de meeste spaarbanken in het verleden bij een belegging in langlopende leeningen zulk een reserve niet hebben gemaakt is een dure les geworden in de jaren der voortgezette koersdalingen, toen zelfs de obligatiën der leeningen 3 pCt. Holland, $4\frac{1}{2}$ pCt. Holland en 4 pCt. Amsterdam het laagtepil van resp. 49, $71\frac{1}{2}$ en $66\frac{1}{2}$ raakten.

Zijn de lessen dezer laatste jaren nu reeds vergeten? Voor deskundigen, het meerendeel der lezers van dit blad, is het niet noodig, voor de niet-deskundigen is het niet dienstig, de puntjes te zeer op de i te zetten. Maar dat de heer Westerveld de laatste jaarverslagen der spaarbanken eens bestudeere, ten einde te onderzoeken of die banken, die zoo voorzichtig beheerd werden, dat te allen tijde de realiseerbare waarde harer activa opwoog tegen hare verplichtingen, tevens nog zoo belangrijke winsten maakten, dat zij verliezen van een anderen dienst zouden hebben kunnen dekken.

2°. Zoolang het bewijs niet is gebracht dat de te maken rentewinsten het girobedrijf zelf rendabel zullen maken — dezerzijds wordt de bewijsbaarheid sterk betwijfeld — moet de vraag van al of niet verhooging van rechten niet gesteld worden aan hem die de rekening houdt, maar aan hem die vroeg of laat het kind van de rekening wordt: den belastingbetaler. En dan moet de vraag luiden: „verlangt Gij, belastingbetaler, opdat de Girodienst zich bedruipe, het experiment van het door middel van rentevergoeding fokken van een deposito- of spaarbank-bedrijf naast het verliesgevende girobedrijf, met alle risico's van al of niet slagen voor U, belastingbetaler, dan wel een verhooging der rechten voor hen, die ten bate hunner zaken den giro-dienst dat verlies berokkenen? En indien Gij verkiest dat niet op Uw zak geëxperimenteerd wordt, waarom moet de toestand worden gehandhaafd, dat A. voor wiens bedrijf het gratis gireeren of doen gireeren een voordeel is, van U belastingbetaler, x maal per maand een geschenk ontvangt, B 10 maal x per maand en C 100 maal x per maand. En waarom moet Gij jaarlijks al grooter geschenken geven, naar mate de girodienst zich meer inburgert? Waarom dan ook niet den postdienst gratis verricht, het goederenvervoer, enz?”

Indien de heer Westerveld de vraag aldus stelde dan geloof ik niet, dat het antwoord in den door hem verwachten zin zal uitvallen.

Eén argument heeft de heer C. d. I. in zijn artikel in dit economisch blad niet genoemd. Het is dan ook een staatsrechtelijk argument. Is het wenschelijk door rentevergoeding nog meer gelden naar den Girodienst te drijven, zoolang art. 22 sub 5 der Postwet den Minister bij de belegging volkomen de vrije hand laat?

Het gebruik van de gelden door den Minister gemaakt valt daardoor buiten ieder preventief toezicht. Blijft natuurlijk de Ministerieele verantwoordelijkheid, maar deze kan niet eerder effect sorteeren dan *nadat* het geld een bestemming heeft gekregen. Reeds nu kan de vraag worden gesteld, waarom de volksverteenwoordiging het beginsel neergelegd in de wet op de Rijkspostspaarbank in art. 18 sub 4: „De beleggingen . . . geschieden in overleg met en onder goedkeuring van den Raad van Toezicht”, niet heeft belichaamd in het artikel bij hetwelk de Postgirodienst in de Postwet is ingebouwd. Het lijstje fondsen, waarmede de postgirodienst ten tijde van den debâcle is blijven zitten, wijst op de gevaren van het huidige

stelsel. Gevaren nog meer te duchten bij toekomstige Ministers van minder krachtige ruggegraat, indien ter wille van rentewinst de tot het saldeeren der onkosten benodigde honderdtallen miljoenen guldens naar den Girodienst zullen zijn aangetrokken.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand April 1926, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van April 1925.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 42.221.000 op tegen f 37.394.200 in April 1925 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van f 4.826.800. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 4.038.000.

De totaal-opbrengst over de eerste vier maanden van dit jaar bedroeg f 14.577.000 méér dan die in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, terwijl de raming in genoemde periode met f 7.800.300 werd overschreden. Wordt echter, om een meer zuivere vergelijking te verkrijgen, de rijwielbelasting, die voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van elk jaar binnenkomt, buiten beschouwing gelaten, dan blijkt, dat de opbrengst der overige middelen over de eerste vier maanden dezes jaars slechts f 3.919.900 steeg boven $\frac{4}{12}$ van de voor 1926 in totaal geraamde opbrengst.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonen de grondbelasting, de inkomstenbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de wijn-, de gedistilleerd- en de tabaksaccijns, de zegelrechten, de registratierechten, de successierechten en de invoerrechten een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de vermogensbelasting, de suiker-, de zout-, de bier- en de geslachtaccijns, de belasting op speelkaarten, de belasting op rijwielen, de belasting op gouden en zilveren werken, het statistiekrecht, de domeinen en de loodsgelden. De loop der middelen in April 1926 blijkt dus niet onverdeeld gunstig te zijn, al stelt ook de totaal-opbrengst niet teleur.

Evenals in de beide vorige maanden vertoonde de grondbelasting een stijgende opbrengst, zij het, dat het surplus ditmaal slechts f 400 bedroeg. Voor de personeele belasting wordt geen opbrengstcijfer vermeld. Dit is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat in de maand April de einduitkeering van de provinciale en gemeenteopcenten (thans ten bedrage van f 1.703.100 en f 5.230.400) betreffende den vorigen dienst pleegt plaats te hebben, welke ten gevolge van den achterstand op dit middel de opbrengst over de maand April te boven ging. De opbrengst der beide hierbedoelde belastingen in de eerste 4 maanden dezes jaars overtrof die van hetzelfde tijdvak van 1925 met respectievelijk f 29.800 en f 787.700. De raming werd evenwel bij beide belastingen niet bereikt; het nadeelig verschil bedroeg f 857.300 bij de grondbelasting en f 4.766.400 bij de personeele belasting.

De inkomstenbelasting gaf, evenals in de eerste drie maanden van 1926, een surplus te boeken boven de ontvangst in de overeenkomstige maand van 1925. Het acres bedroeg ditmaal niet minder dan f 1.109.400 en is ongetwijfeld aan de vluggere invordering van den dienst 1925/1926 te danken. De raming werd met f 3.532.900 overtroffen. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste vier maanden van 1925 en 1926 blijkt, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Jan. t/m. April 1925:	Jan. t/m. April 1926:
1922/23	f 1.627.600,—	f —
1923/24	„ 6.150.000,—	„ 1.401.900,—
1924/25	„ 28.575.900,—	„ 4.012.700,—
1925/26	„ —	„ 33.492.800,—
Totaal.	f 36.353.500,—	f 38.907.400,—

De vergelijking valt dus in het voordeel van 1926 uit. Ook de raming werd in de eerste vier maanden van 1926 overschreden (met f 8.240.700.) Waar de vluggere invordering evenwel een factor van betekenis blijkt te vormen, zal men goed doen, zich omtrent den verderen loop van dit middel zijn oordeel voor te behouden.

De dividend- en tantiëmebelasting steeg ditmaal met f 280.900. Met het oog op den onregelmatigen loop van dit middel kan hieruit echter geen bepaalde conclusie worden getrokken. Vergelijkt men de opbrengsten over de eerste 4 maanden van 1925 en 1926, dan blijkt het surplus voor het loopende jaar slechts f 30.500 te bedragen. De raming werd tot dusverre nog lang niet bereikt; het nadeelig verschil beliep f 3.278.800.

Voor het vrij onbeteekenende bedrag ad. f 29.400, waarmede de vermogensbelasting terugliep, is een bepaalde reden niet aanwijsbaar. Tot dusverre was de loop van dit middel in 1926 niet ongunstig. Zoolwel de opbrengst van het vorige jaar als de raming werden in het tijdvak Januari t/m April overschreden (onderscheidenlijk met f 83.200 en f 899.500).

De accijnzen gaven een zeer verschillend beeld te zien. De suikeraccijns daalde thans met f 38.900. In verband met de vrij sterke stijging van de vorige maand mag hieraan echter geen gewicht worden gehecht. Weliswaar werd in de eerste 4 maanden van 1926 de opbrengst van hetzelfde tijdvak van 1925 niet bereikt (de achterstand beliep f 455.400), doch hiertegenover mag worden geconstateerd, dat de raming in dit tijdvak van 1926 reeds met f 427.400 werd overtroffen. De wijnaccijns liep vooruit met f 13.300, waaruit valt af te leiden, dat het gebruik van goedkope wijnsoorten nog steeds toeneemt. Ook de gedistilleerdaccijns gaf ditmaal eene stijging te zien (van f 177.700); dit mag niet worden toegeschreven aan het inkomen van méér krediettermijnen, daar de maand April zoolwel in 1925 als in 1926 vijf Donderdagen bevatte. Over het geheel genomen blijft de gedistilleerdaccijns nog steeds in opbrengst dalen. In de eerste 4 maanden van 1926 kwam reeds f 110.300 minder binnen dan in dezelfde maanden van het vorige jaar, terwijl de raming bij lange na niet werd bereikt (nadeelig verschil van f 1.017.800). In hoofdzaak zal dit wel aan het afnemend gedistilleerdverbruik mogen worden toegeschreven; daarnaast blijkt de fraude nog altijd een moeilijk te beteugelen kwaad. Het zout leverde f 26.400 minder voor de schatkist op en het bier f 1.200. Vooral laatstgenoemde accijns maakte tot dusverre, zoolwel vergeleken met het vorige jaar als met de raming, geen schitterend figuur. De geslachtsaccijns decresseerde met f 88.900, een nogal belangrijk bedrag, vermoedelijk toe te schrijven aan de dalende vee prijzen. Eindelijk moge nog worden gewezen op den tabaksaccijns, die met f 432.900 opliep, waarin de met 1 Januari 1925 in werking getreden accijnsverhooging op sigaretten en rooktabak zich gevoelen doet, welke in April 1925 nog niet ten volle doorwerkte, omdat de wet crediettermijnen van 6 maanden toekent en de destijds vervallende termijnen gedeeltelijk nog betrekking hadden op den niet-verhoogden accijns.

De belasting op speelkaarten liep terug met f 2.300; zoolwel bekend wordt in dit artikel veel gesmokkeld. Ook de belasting op rijwielen bracht minder op dan in de overeenkomstige maand van het vorige jaar (f 97.400.— minder). In totaal leverde laatstgenoemde belasting in 1926 reeds f 5.880.400 op, d.i. f 270.000.— méér dan in de eerste 4 maanden van 1925.

Van de middelen, die meer in rechtstreeksch verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 311.600 méér op, waarvan slechts f 13.600 is te danken aan een ruimer vloeien der beursbelasting. De registratierechten vlogen met f 163.200, de invoerrechten, dank zij de doorwerking van de nieuwe Tariefwet, met niet minder dan f 2.002.400.

De opbrengst van het gewijzigde tarief valt mee; in de eerste 4 maanden van dit jaar kwam reeds f 7.951.700 méér binnen dan in dezelfde periode van 1925, terwijl de raming met f 1.914.300 werd overschreden. De statistiekrechten daalden met f 8.200 en de loodsgelden met f 6.900. Laatstbedoeld middel wees in de drie voorafgaande maanden van 1926 echter steeds een stijgende opbrengst aan, zoodat de daling van April jl. van weinig belang kan worden geacht. In het algemeen maakte de hier besproken groep van middelen een goed figuur, waaruit tot een zekere opleving in den handel mag worden geconcludeerd, die eenige hoop doet koesteren voor de toekomst.

Ten slotte moge de aandacht worden gevestigd op de successierechten, die ditmaal met f 673.700 stegen en in de eerste 4 maanden van 1926 reeds f 910.100 boven 4/12 der raming uitkwamen. De belasting op gouden en zilveren werken daalde met f 17.400, waarin de malaise in de goud- en zilverbranche tot uiting komt. De domeinen brachten f 21.700 minder op. Ten slotte moge nogmaals in herinnering worden gebracht, dat de heffing van het recht op de mijnen is geschorst.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 11.391.500 (raming f 8.313.900,—), waarvan ruim f 6.050.000,— aan de Verdedigingsbelastingen is te danken. De middelenstaat van April 1925 wees een opbrengst aan van f 10.557.400. In de eerste vier maanden van 1926 kwam in totaal f 35.167.100 binnen (in hetzelfde tijdvak van het vorig jaar f 32.778.600.)

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE KOERS VAN DEN FRANC EN DE BETALINGSBALANS VAN FRANKRIJK.

Prof. Bertrand Nogaro te Parijs schrijft ons:

Het is overbodig te zeggen, dat het vraagstuk van den wisselkoers thans in Frankrijk de eerste plaats inneemt. Het publiek weet niet meer, waar het aan toe is, want een zeer algemeen verbreide opvatting beweert, dat het begrotingsevenwicht de stabiliteit van den wisselkoers zou verzekeren en dat een politiek van begrotingsoverschotten, welke tot groote aflossingen in staat zouden stellen, de progressieve waardevermindering van den Franc zou verzekeren. Nu verschaft het laatste besluit der Fransche Kamer den Staat aanmerkelijk meer middelen dan noodig voor het bereiken van het begrotingsevenwicht, omdat de begroting in evenwicht is gebracht, afgezien van de opbrengst der speciale belastingen, welke 4 December ll. zijn aangenomen (de zgn. Loucheur-belastingen) en die tusschen de 2½ en 3 milliard moeten opbrengen. Deze belastingen, welke voor de aflossing van een deel der in de maand Mei vervallende schatkistobligaties zijn bestemd, stellen in staat tot aflossingen, die, gevoegd bij de verschillende bedragen, welke hiervoor op de begroting zijn uitgetrokken, een totaal van 4 à 5 milliard beloopt.

De val van den Franschen wisselkoers, welke na deze besluiten is ingetreden, kwam de gangbare opvatting tegenspreken — waartegen schrijver dezes overigens nimmer heeft opgehouden te protesteeren — en zij heeft verwarring gebracht onder de openbare meening. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de ontmoediging, die voortvloeit uit dit logenstraffen door de feiten van een door de groote pers verspreid geloof, heeft bijgedragen tot de versnelling der depreciatie, doordat zij leidde tot overhaaste verkoopen van Francs en uitstel van den verkoop van buitenlandse wissels.

Frankrijk bevond zich dus voor enkele dagen nog in den paradoxalen toestand van een land, dat, hoewel met een weinig vertraging, zich op fiscaal gebied een aanzienlijke inspanning heeft opgelegd, waarvan het financieele regime, objectief beschouwd,

aanmerkelijk beter is dan het gedurende verscheiden jaren is geweest en waarvan de wisselkoers daalt!

De eenvoudige verklaring van dit verschijnsel schijnt vooral gelegen in het feit, dat het regime van oninwisselbaar papiergeld te lang geduurd heeft, vooral daar het sinds zekeren tijd vergezeld gaat van een bijna voortdurende waardedaling van den franc. De lijn van den Franschen wisselkoers is gedurende twee jaren bijna uitsluitend samengesteld uit dalingen, gevolgd door horizontale gedeelten, doch niet door perioden van aanzienlijk herstel. Hierin is intusschen iets abnormaals gelegen, dat niet geheel overeenstemt met hetgeen van een aan zichzelf overgelaten markt mag worden verwacht. De waarschijnlijke verklaring van dit verschijnsel schijnt in de eerste plaats gelegen in het feit, dat de Banque de France, hoewel zij beschikt over een „masse de manoeuvre” en een enormen goudvoorraad, nimmer heeft willen ingrijpen tot herstel van den Franschen wisselkoers, wanneer de een of andere politieke gebeurtenis — val van een Ministerie bijv. — voor een oogenblik de markt schokte. Anderzijds kan men meenen, dat aankopen van buitenlandsche wissels zoodanig zijn uitgevoerd, dat het geheele aanbod werd opgenomen, ook wanneer dit de normale behoefte overschreed, hetgeen de herstelperioden heeft veranderd in perioden van stabiliteit, waarin ten bate van zekere banken reserves werden aangelegd, die de kapitaalvlucht hebben kunnen vergemakkelijken.

Hoe dit ook zij, deze voortdurende daling heeft ten slotte het Fransche en het buitenlandsche publiek gewend aan het denkbeeld, dat de franc is voorbeschikt, om te dalen en naar men weet gebeurt het, dat de daling door de vrees voor daling wordt in het leven geroepen. Men moet zich niet verheelen, dat deze stand van zaken uitloopt op een zeer delicate toestand, waarin stabilisatie veel moeilijker wordt. Overigens heeft het plotselinge karakter der laatste schommelingen de Regeering uit den dommel gewekt; de koers is plotseling hersteld en gehoopt mag worden, dat de ziekte thans een dergelijke hevigheid heeft bereikt, dat weldra het geneesmiddel eruit zal voortkomen.

Het schijnt niet aan twijfel onderhevig, dat de thans bereikte depreciatie de Regeering zal verplichten, den franc te stabiliseeren op een veel ongunstiger voet dan vroeger mogelijk zou zijn geweest, doch anderzijds moet men constateeren, dat de reserves der Banque de France (goudvoorraad en Morganleening) 4 milliard goudfrancs overschrijden, hetgeen omgerekend tegen den stabilisatiekoers, die waarschijnlijk zou kunnen worden aangenomen, een bedrag beteekent, dat 20 milliard papierfrancs zeker overschrijdt; dit is waarlijk wel ruim voldoende om thans eindelijk de markt van den franc te regulariseeren.

* *

Men heeft zich evenwel kunnen afvragen, of de nieuwe daling van den franc niet verbonden was met de ontwikkeling der handelsbalans. Deze scheen inderdaad in het vorige jaar een uitvoeroverschot te laten, terwijl zij dit jaar een invoeroverschot schijnt te vertoonen. Het is echter wel goed het buitenlandsche publiek te waarschuwen voor de wijze van tot standkoming der Fransche handelsstatistiek, want deze heeft zich van tijd tot tijd gewijzigd. Na den oorlog en tot Augustus 1925 geschiedde de waardeering van den invoer niet op denzelfden grondslag als die van den uitvoer. Deze laatste werd geschat op grond van speciale verklaringen, terwijl de invoer werd geraamd op grond van de verklaringen, welke voor de betaling van de omzetbelasting werden afgegeven, verklaringen, waarbij men bijgevolg het gevaar liep, dat zij in doorsnede beneden de werkelijkheid bleven.

Nu is krachtens een recente wet de douaneadministratie begonnen, om de in het tweede halfjaar 1925

aldus gedane aangiften te corrigeeren, door rekening te houden met den *binnenlandschen* prijs van dergelijke goederen, hetgeen er in ieder geval toe leidt, de transportkosten naar Frankrijk in den prijs der goederen op te nemen.

Er zijn dus ernstige redenen om aan te nemen, dat de ontwikkeling der Fransche handelsbalans niet overeenkomstig de werkelijkheid is en dat zich geen wijziging heeft voltrokken van de orde van grootte, die door de officieele statistieken wordt aangegeven.

Afgezien hiervan dient te worden opgemerkt, dat voor Frankrijk in het bijzonder de handelsbalans slechts een element is van de betalingsbalans en dat de andere elementen van dien aard zijn, dat een tekort der handelsbalans wordt omgezet in een overschot. Voor den oorlog, in 1913, kon men het invoeroverschot op ongeveer 1½ milliard ramen, waarvan men dan in ieder geval, omdat de prijs der invoerproducten in het algemeen de kosten van het zee-transport bevat, een bedrag van 300 miljoen moest aftrekken, wegens transporten, die onder Fransche vlag plaats vonden. Toentertijd schatte men op ongeveer 600 miljoen minimaal de uitgaven van buitenlandsche toeristen in Frankrijk en kon men bijna verwaarloozen, hetgeen door vreemde arbeiders in Frankrijk naar het buitenland werd overgemaakt. Niettemin werd het passiefsaldo der handelsbalans eerst in een actief saldo veranderd door de financiële transacties; deze deden een bedrag van ongeveer 2,3 milliard in het actief verschijnen als rente en dividend van Fransche beleggingen in het buitenland. Dit bedrag werd gedeeltelijk gecompenseerd door de betaling van de rente van buitenlandsche beleggingen in Frankrijk (ongeveer 400 miljoen) en ten slotte door nieuwe emissies van buitenlandsche fondsen in Frankrijk (meer dan één milliard). Blijft dan nog een saldo van ongeveer een ½ milliard, voor welk bedrag edel metaal binnenvloede.

Deze toestand is, naar men weet, door den oorlog aanmerkelijk gewijzigd. Meer dan de helft der Fransche portefeuille aan buitenlandsche waarden, die op 40 milliard francs werd geschat, heeft iedere waarde verloren en indien het bedrag van den interest zich schijnbaar heeft gehandhaafd, dan komt dit, omdat het inkomen in papierfrancs wordt uitgedrukt. Voorts is een tamelijk belangrijk bedrag, hoewel moeilijk met juistheid te schatten, gedurende den oorlog verkocht, om tot op zekere hoogte het invoeroverschot te voldoen; dit heeft tusschen 1914 en 1918 47 milliard overschreden; in 1919 en in 1920 heeft het 20 milliard bereikt, om plotseling in de drie daaropvolgende jaren tot 2 milliard te dalen en, gelijk zooveel is opgemerkt, plaats te maken voor een uitvoeroverschot in 1924. Een deel dezer uitgaven, dat tot uitdrukking komt in de door den Franschen staat in de Vereenigde Staten gesloten leeningen, is ten slotte opgenomen in de annuïteiten, waarin van nu af een deel dezer schuld wordt voldaan.

Bij deze daling der buitenlandsche portefeuille komt, dat de buitenlandsche, in Frankrijk geïnvesteerde kapitalen thans een zeer belangrijk bedrag uitmaken, dat ongelukkigerwijze onmogelijk met juistheid kan worden becijferd, maar waarvan de interest voortaan veel zwaarder op de Fransche betalingsbalans zal drukken dan zij dit voor den oorlog deed. Wij hebben hier te doen met een der meest ingrijpende wijzigingen in de Fransche betalingsbalans sinds 1914. Hieraan dient de overdracht van besparingen van buitenlandsche werklieden te worden toegevoegd, die tegenwoordig een zeer aanzienlijk bedrag belopen, dat men op minstens ½ milliard francs kan ramen. Als compensatie treedt een ander element op, nl. de uitgaven der toeristen in Frankrijk, welke sneller dan de wisselkoers gedaald is schijnen te zijn gestegen en die gemiddeld op tusschen 4 en 5 milliard geschat worden.

De ramingen van de posten der betalingsbalans buiten den eigenlijk gezegden in- en uitvoer, zijn der-

mate wisselvallig, dat het volmaakt onmogelijk schijnt, hieruit met zekerheid te besluiten tot het bestaan van een overschot of een tekort. In normale tijden zijn het de zwakke schommelingen der wisselkoersen binnen de goudpunten, die de schommelingen in de betalingsbalans aanduiden. Thans, nu wij een oninwisselbaar papiergeld hebben, ontbreekt deze grondslag. Hoe dit ook zij en hoewel de verschillende tot dusverre gepubliceerde ramingen tamelijk uiteenloopen, volgt er hieronder een, die is gepubliceerd in het Bulletin van de „Banque nationale française pour le développement du commerce extérieur“:

tegenstand uit en zij zal zulks ook in het Parlement doen.

Wanneer evenwel de stabilisatie van den franc een voldongen feit zal zijn, zal het gemakkelijk vallen, te goeder trouw aan te toonen, in welken omvang de overdracht der in de overeenkomst vastgelegde bedragen zal mogelijk zijn en, zelfs wanneer zulks niet uitdrukkelijk in de overeenkomst zal zijn vastgelegd, zoo noodig een verlaging der stortingen te verkrijgen tot het bedrag, dat kan worden overgemaakt zonder de handhaving van den Franschen wisselkoers in gevaar te brengen.

CREDIT.

DEBIT.

Uitvoer naar het buitenland	f 26.361
Uitvoer naar Indo-China	„ 415
Inkomsten uit buitenlandsche waarden	„ 2.550
Uitgaven van toeristen	„ 5.000
Ontvangsten wegens vracht op uitgevoerde goederen ..	„ 300
Ontvangsten uit het transitoverkeer	„ 300
Postpakketten	„ 100
	<hr/>
	f 35.000

Invoer uit het buitenland	f 29.536
Invoer uit Indo-China	„ 331
Invoerverschot der koloniën uit het buitenland ..	„ 700
Fransche beleggingen in het buitenland	„ 1.000
Betalingen van de Fransche schatkist	„ 2.000
Rente van particuliere leeningen	„ 300
Remises van buitenlandsche werklieden	„ 400
Rente van buitenlandsche tegoeden in Frankrijk ..	„ 1.000
Diversen (Fransche reizigers in het buitenland) ..	„ 500
	<hr/>
	f 35.700

Te verminderen met:

Invoer op rekening der schadevergoeding	„ 500
In den invoer opgenomen vracht	„ 500
	<hr/>
	f 34.700

Opgemerkt dient te worden, dat deze opstelling buiten rekening laat de bedragen, welke door vreemdelingen in Frankrijk in vaste goederen belegd zijn, en voorts de credieten op korten termijn, waarvan de beweging voldoende kan zijn, om de betalingsbalans in of uit haar evenwicht te brengen.

* * *

Hoe het ook zij met deze onzekerheden, welke aan iedere raming der zeer samengestelde elementen der betalingsbalans eigen zijn, tot dusverre schijnt niet vast te staan, dat over het geheel genomen kan worden gesproken van een ontwikkeling, die haar uit haar evenwicht brengt. De buitenlandsche beleggingen in Frankrijk hebben zich zeker vermenigvuldigd op een wijze, die zekere verplaatsingen van Fransch kapitaal naar het buitenland of terugtrekking van vreemde kapitalen compenseert.

De door het buitenland bij Fransche banken gedeponeerde vlottende kapitalen zijn naar de algemeene opvatting aanmerkelijk verminderd, hetzij dat deze kapitalen zijn gerepatrieerd, hetzij dat zij in blijvende beleggingen zijn omgezet. Hierdoor kan de toestand voor Frankrijk zich, wat de wisselkoersen betreft, slechts verbeteren en schrijver dezes gelooft zonder overdreven optimisme te kunnen concludeeren, dat, indien de wisselkoers gestabiliseerd zou worden, en daardoor de terugkeer naar de arbitrage in buitenlandsche waarden en de discontopolitiek, zooals zij voor den oorlog bestonden, mogelijk zou worden gemaakt, de Fransche betalingsbalans voldoende in evenwicht zou zijn, om geen langdurige gouduitstrooming te behoeven te vreezen. Het eenige punt, waaromtrent ongerustheid zou kunnen bestaan, zou gelegen zijn in de overeenkomsten in zake de intergeallieerde schulden, indien deze worden gegoten in den vorm van het te Washington tusschen de heeren Mellon en Bérenger gesloten verdrag. Deze overeenkomst stipuleert de betaling van een in dollars gefixeerde som, in tegenstelling tot de in het Dawes-plan neergelegde beginselen, volgens welke het onmogelijk valt te voorzien, of een land jaarlijks naar het buitenland tevoren vastgestelde bedragen kan overbrengen. De miskenning van deze in het Dawes-plan ten gunste van Duitschland neergelegde principes, welke door de vertegenwoordigers van Frankrijk zijn aanvaard, lokt, bij de Fransche deskundigen een gerechtvaardigden

AANTEKENINGEN.

Beperking der Suikerproductie op Cuba.

De Engelsche tekst der hoofdartikelen van de Restrictie Wet op den Cubaanschen Suikerroest wordt door Czarnikow als volgt gepubliceerd:

„Article I. — The work of the crop in the plantations constituting the sugar industry cannot commence in the years 1926/27 and 1927/28 before the date fixed by the President, taking into consideration the obvious convenience of the sugar industry, as well as climatic conditions in the various Provinces or sugar zones. The plantations that commence the crop previous to the date fixed by the President, in accordance with the stipulations of this law, will be fined \$ 5.00 for every bag of sugar manufactured prior to said date. The Department of Agriculture, Commerce and Labor shall give notice as to the amount of fine imposed for its immediate payment in the corresponding fiscal zone, utilizing this agency to take the necessary steps for enforcement in case of delay.

Article II. — There is created a temporary production tax of \$ 5.00 for each bag of sugar in excess of the 90 per cent. of the estimated crop for each plantation during the present year. This tax will be enforced by the respective fiscal zones in the form in which the 10c. per bag of sugar is now collected.

The President is authorised to apply and enforce the provisions of the present Article in the coming crops of 1926/27 and 1927/28 or in one of the two, if in his judgment he deem it necessary or convenient to the fundamental interests of the industry, so informing Congress.

The plantations are under the obligation of grinding proportionately the canes of its Colonos and its own cane in such a manner that in the 90 per cent. of its estimated crop there shall be comprised the proportional quantity of cane corresponding to both parties and to each of the Colonos of the estate, in conformity with the greater or lesser capacity of each Colonia, in which pro rata calculation the Administration cane shall be included.

Article III. — The total amount derived from the tax created by this law shall be devoted solely for the construction of highways, roads and bridges, the said amounts to be placed in the special Public Works Fund created by the law of the 15th of July, 1925.

Article IV. — The President by means of decrees and after having calculated the production of each

plantation, taking into account the average of the three crop estimates which he may consider the most complete and reliable, as well as any other special circumstance or factor, shall declare and fix what the estimated crop of each plantation shall be this year, for the purpose of this law.

Article V. — In the event of the President acting in accordance with Paragraph II of Article II of this law, there shall be taken as a basis for reduction of the 1926/27 and 1927/28 crops; or one of the two, the estimated production for each estate which the Department of Agriculture, Commerce and Labor shall have prepared in accordance with information given by technical experts and which estimate the President shall declare in force.

Article VI. — When a person on his own behalf or legally possesses or represents more than one estate and in one or some of them it might not be possible to manufacture the estimated 90 per cent. production to which reference is made in Article II, by reason of drought, fires or other circumstances beyond his control, and which the President shall pass upon, the said owner or representative shall complete his pro rata, representing 90 per cent. of his estimate, in any other mills, irrespective of the source of the cane.

Article VII. — The tax referred to in Article II of this law shall be paid by the planter or colono, who, in each case, shall have taken the initiative of producing or manufacturing sugar in excess of the 90 per cent. limit provided herein."

Volgen eenige poenale en slotbepalingen.

INGEZONDEN STUKKEN.

„BUSINESS RESEARCH”.

In E.-S. B. van 12 Mei 11. doet de heer Leemhuis eenige mededeelingen omtrent het werk van het Bureau of Business Research van de Harvard University; hij wijst daarbij op de beteekenis van dat werk en vraagt, of niet de Nederlandsche Handels-Hoogeschool en de Amsterdamsche Faculteit der Handelswetenschappen voor Nederland een taak in deze hebben te vervullen.

Naar aanleiding van deze opmerking van den heer L. deel ik mede, dat deze zaak reeds de aandacht heeft van de Amsterdamsche faculteit. Zonder dat zij reeds een oordeel heeft over de mogelijkheid en de wenschelijkheid, om het business-research-werk in Nederland ter hand te nemen, acht zij het van belang, dat men hier te lande de beteekenis van dit werk leert kennen. Naar alle waarschijnlijkheid zullen in begin Juli een hoogleeraar van de Harvard University en een van de University of New-York te Amsterdam voordrachten houden over de business-research bureaux hunner hoogeschoolen. De zaak is nog in het eerste stadium van voorbereiding, zoodat ik thans nog geen nadere bijzonderheden kan mededeelen, doch het lijkt mij van belang, nu de aangelegenheid in Uw tijdschrift is ter sprake gebracht, Uw lezers in kennis te stellen van de bestaande voornemens.

Amsterdam.

TH. LIMPERG JR.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN APRIL 1926.

Staatsleeningen f 9.198.750,—
zijnde:

Duitschland

Baden Zw. Fr. 7.000.000

6½ % obl. à 90½ % .. f 3.167.500

Zuid-Amerika

Uruguay \$ 2.500.000 6 %

obl. à 96½ % f 6.031.250

Industriele Ondernemingen „ 10.233.500,—
zijnde:

Nederland

Aandeelen

N.V. Hero Conserven Breda

f 300.000 aand. à 105 % f 315.000

N.V. „Lyempf” (Leeuwarder IJ's-en Melkproductenfabrieken) f 500.000
aand. à 100 % „ 500.000

N.V. De Wit's Blanket Industry f 180.000 aand.
à 100 % 1) „ 180.000

Totaal .. f 995.000

Obligatiën

N.V. Hero Conserven Breda
f 600.000 5½ % obl. à
98½ % f 591.000

De Stearinenaarsfabr.
„Apollo” f 300.000 5 %
obl. à 95 % „ 285.000

Totaal .. f 876.000

Duitschland

Obligatiën

Carl Zeiss-Stichting
f 3.500.000 7 % obl. à
94 % f 3.290.000

Continental-Caoutchouc-
u. Gutta-Percha-Com-
pagnie R.M. 5.000.000

8 % obl. à 92 % f 2.760.000

Luxemburg

Obligatiën

Société Anonyme des Acié-
ries Réunies de Bur-
bach-Eich-Dudelange

\$ 1.000.000 7 % obl. à
92½ % f 2.312.500

Thee-ondernemingen „ 217.500,—
zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

N.V. Assam-Thee-onder-
nem. „Gedeh” f 150.000
aand. à 145 % f 217.500

Diverse Cultuurondernemingen „ 200.000,—
zijnde:

Nederlandsch-Indië

Aandeelen

Handel- en Cultuur-Mij.
v/h. Smidt & Amesz

f 200.000 aand. à 100 % f 200.000

Totaal f 19.849.750,—

1) Introductie ter beurze. 100 % is eerste koers van afgifte.

Totaal der emissies in Januari f 124.766.250,—
Februari .. „ 29.542.250,—

Maart „ 21.925.975,—

April „ 19.849.750,—

Algemeen Totaal .. f 196.084.225,—

Bovendien:

f 8.690.000,— 3/m. Schatkistpromessen à f 993,44

„ 13.620.000,— 6/m. „ „ 985,25

„ 11.997.000,— 4 % Schatkistbiljetten .. „ „ 1.004,83

Voorts werd in April de inschrijving opengesteld op de volgende obligatieleeningen:

	Guldens	Rente-voet	Emissie-koers
R.K. Hoogere Handelsschool, München	250.000	8 %	99½ %
R.K. Kerkbestuur der Parochie v. d. H. H. Engelbewaarders, te 's-Gravenhage.....	360.000	5 %	99½ %
Parochie Onze Lieve Vrouw Hemelvaart te Heemstede	220.000	5 %	99½ %
Collegium Josephinum en R.K. Weeshuis te Hildesheim	150.000	8 %	100 %
R.K. Schoolvereniging der Parochie van den H. Jozef te 's-Gravenhage (conversie)	110.000	5 %	99 %
R.K. Kerkbestuur der Parochie van de H. Martha te 's-Gravenhage (f 150.000 voor conversie)	300.000	5 %	99 %
Congregatie van de barmhartige Zusters van den H. Vincentius à Paulo, Heppenheim (Hessen)	120.000	8 %	99½ %
St. Augustinus Stichting te Ubbergen	350.000	5 %	98½ %
Mij. voor Kerkelijk Crediet en Beleening van Incurante Fondsen.	500.000	5 %	100 %

Congregatie der Eerw. Paderborner Zusters v. Barmhartigheid, Geseke b/Paderborn in Westfalen 200.000 8 1/2% 100 1/2%
De Vereeniging der Eerwaarde Zusters van de H. Anna te München 100.000 8 1/2% 99 3/4%

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.
(In Guldens).

	April 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Directe belastingen.			
Grondbelasting	1.646.026	5.726.069	5.696.274
Personeele belasting ..	4)	4) 4.133.599	4) 3.345.928
Inkomstenbelasting ..	11.199.542	38.907.361	36.353.492
Dividend- en tantièmebelasting	871.518	2.054.529	2.024.051
Vermogensbelasting ..	2.469.808	4.632.821	4.549.627
Accijnzen.			
Suiker	3.073.484	13.760.721	14.216.131
Wijn	71.208	739.015	670.882
Gedistilleerd	4.196.553	14.648.875	14.759.206
Zout	146.652	689.228	751.901
Bier	1.036.367	3.175.660	3.277.890
Geslacht	736.223	3.138.788	3.076.288
Tabak	1.915.878	7.365.302	5.084.384
Belast. op speelkaarten	7.884	38.423	45.866
Rijwielbelasting	543.315	5.880.411	5.610.456
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.870.946	8.424.607	7.667.352
Registratierechten ..	1.965.541	7.150.848	7.049.657
Successierechten	4.776.885	15.910.068	15.560.300
Invoerrechten.	4.827.362	19.914.301	11.962.630
Gouden en zilver werken			
Belasting	67.054	296.655	352.447
Essaailoon	96	330	299
Statistiekrecht	326.432	1.335.746	1.361.738
Mijnen	—	—	197.538
Domeinen	152.528	1.002.551	816.605
Staatsloterij	24.337	218.747	219.919
Jacht en visscherij	313	3.745	4.072
Loodsgelden	295.063	1.383.869	1.300.357
Totaal-Generaal ..	42.221.015	160.532.269	145.955.290

1) Hieronder begrepen f 309.197 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissaires in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 1.745.712. 3) Idem f 1.709.261. 4) In de maand April pleegt de einduitkeering van de provinciale en gemeente opcenten betreffende den vorigen dienst plaats te hebben, welke, tengevolge van den achterstand op dit middel, de opbrengst over de maand April overtrof.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	April 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Verdedigingsbelast. Ia	740.942	1.387.638	1.364.875
Verdedigingsbelast. Ib	2.507.326	4.924.986	4.188.211
Verdedigingsbelast. II	2.804.649	9.792.169	9.178.352
Opcenten:			
Grondbelasting	330.964	1.152.143	1.145.397
Personeele belasting ..	4)	4) 931.323	4) 715.292
Inkomstenbelasting ..	2.981.005	10.519.374	9.798.885
Vermogensbelasting ..	617.452	1.158.205	1.137.415
Dividend- en tantièmebelasting	287.601	677.994	667.937
Suiker	614.697	2.752.144	2.843.226
Wijn	14.242	147.803	134.176
Gedist. (binn.- en buitl.)	419.655	1.464.888	1.475.921
Zegelrecht van buitl. eff.	72.929	258.477	128.905
Totaal	11.391.462	35.167.144	32.778.592

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1926.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1921/22	—	—	—	330
1922/23	—	—	—	1.439
1923/24	—	—	1.401.869	12.536
1924/25	69.659	906.063	4.012.723	24.060
1925/26	3.239.957	2.004.406	33.492.769	4.594.457
1926/27	2.416.454	1.223.131	—	—
Totaal ..	5.726.070	4.133.600	38.907.361	4.632.822

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3 1/2	3 Oct. '25	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2	22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff. 4	3 Oct. '25	N. Bk. v. Denem. 5 1/2	7 Sept. '25
	Vrsch. in R.C. 5	3 Oct. '25	Zweedsche Rbk 4 1/2	8 Oct. '25
Javasche Bank	4 1/2	20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 5 1/2	20 Apr. '26
Bank van Engeland	5	3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijksbank	7 27 Mrt. '26
Bank v. Frankrijk	6	9 Juli '25	N. Bk. v. O'rijk	7 28 Mrt. '26
Belgische Nat. Bnk.	7	23 Apr. '26	N. Bk. v. Hong.	7 22 Oct. '25
Fed. Res. Bank N.Y.	3 1/2	22 Apr. '26	Bank v. Italië	7 17 Juni '25
Bank van Spanje	5	23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk	5 1/2

OPEN MARKT.

	1926				1925	1924	1914
	22 Mei	17-22 Mei	10-15 Mei	3-8 Mei	18-23 Mei	19-24 Mei	20-24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	2 1/4-1 1/16	2 3/4-3	2 15/16-3	2 15/16-3	3 1/2-5/8	3 1/4-3/4	3 1/8-3/16
Prolong.	2 1/2	2 1/2-3/4	3	3-1/2	2 1/2-3	3-1/4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld ..	3 1/2-4	3 1/2-4	4-1 1/4	4-1 1/2	3 1/2-4 1/2	2-3 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 1/4-5 1/16	4 1/4-5 1/16	4 15/32-5/8	4 3/8-9/16	4 1/4-3/4	3-1/4	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld ..	3 1/2-5	3 1/2-5	3 1/2-5	4-6 1/2	6 3/4-9	—	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	4 5/8	4 5/8	4 3/4	4 3/4	8	—	—
56-90 d...	4 5/8	4 5/8	4 3/4	4 3/4	7 7/8	—	2 1/8-1/2
Warenwechel.	5 1/8-3/8	5 1/8-1/2	5 1/4-1/2	5-3/4	8 3/4	—	—
New York							
Call money	4 1/2-3/4	3 3/4-4 3/4	3 1/2-4 1/4	3 1/2-4 1/4	3 1/2-4 1/4	3-1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 3/8	3 3/8	3 1/4	3 1/4	3 1/4-3/8	—	—

1) Call money-koers v. 21 Mei en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd. 2) Noteering van 21 Mei 1926.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
18 Mei 1926	2.48 7/16	12.09 1/8	59.15	7.19	7.10	100 1/8
19 " 1926	2.48 5/8	12.09 3/8	59.19	7.09 1/2	7.21	100 1/8
20 " 1926	2.48 1/8	12.09 5/8	59.21	7.46	7.43	100 1/8
21 " 1926	2.48 3/4	12.10 1/8	59.22 1/2	7.62	7.91	100 1/8
22 " 1926	—	—	—	—	—	—
24 " 1926	—	—	—	—	—	—
Laagsted. w. 1)	2.48 3/8	12.08 3/4	59.13	6.90	7. —	100
Hoogste d. w. 1)	2.48 1 1/16	12.10 1/2	59.25	8.35	8.40	100 3/8
17 Mei 1926	2.48 7/16	12.09	59.14	7.45	7.27	100 1/8
10 " 1926	2.48 7/8	12.08	59.24 1/2	7.77 1/2	7.66	100 1/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48. —	48. —	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
18 Mei 1926	48.06	35.15	7.37	0.92 1/2	8.99	35.77 1/2
19 " 1926	48.07 1/2	35.15	7.36	0.92 1/2	9.50	35.80
20 " 1926	48.12	35.15	7.36	0.92	9.60	35.82 1/2
21 " 1926	48.10	35.15	7.37	0.92 1/2	9.91 1/2	35.87
22 " 1926	—	—	7.36	0.92 1/2	—	—
24 " 1926	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	48.04	35.10	7.35	0.90	8.75	35.70
Hoogste d. w. 1)	48.18	35.20	7.39	0.97 1/2	10. —	36.20
17 Mei 1926	48.08	35.15	7.37	0.94	8.80	35.85
10 " 1926	48.16	35.19	7.37	0.95	9.95	35.75
Muntpariteit	48. —	35. —	50.41	48. —	48. —	48. —

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
18 Mei 1926	66.60	65.40	54.15	6.26	100	2.48 3/8
19 " 1926	66.60	65.40	54. —	6.26	100	2.48 3/8
20 " 1926	66.60	65.25	53.85	6.26	100	2.48 3/8
21 " 1926	66.65	65.35	53.85	6.26	100	2.48 3/4
22 " 1926	—	—	—	6.27	100	2.48 7/8
24 " 1926	—	—	—	—	—	—
Laagste d. w. 1)	66.50	65.10	53.80	6.25	99 3/4	2.48 3/8
Hoogste d. w. 1)	66.70	65.50	54.20	6.30	100 1/4	2.49 1/8
17 Mei 1926	66.55	65.30	53.90	6.26 1/2	99 3/4	2.48 3/4
10 " 1926	66.62 1/2	65. —	53.75	6.27	100	2.49 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48. —	105	2.48 3/8

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p.100 fr.)	Berlijn (\$ p.100 Mk.)	Amsterdam (\$ p.100 gld.)
18 Mei 1926	4,86 ⁹ / ₁₆	2,73	23,80	40,24
19 " 1926	4,86 ⁷ / ₁₆	2,95	23,80	40,22 ¹ / ₂
20 " 1926	4,86 ⁵ / ₁₆	3,01	23,80	40,21
21 " 1926	4,86 ³ / ₁₆	3,27	23,80	40,18
22 " 1926	4,86 ¹ / ₁₆	3,27 ¹ / ₂	23,80	40,16
24 " 1926	4,86 ¹ / ₁₆	3,38	23,80	40,18
25 Mei 1925	4,86 ¹ / ₄	5,08	23,80	40,19
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 ¹ / ₄	40 ⁵ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	8 Mei 1926	15 Mei 1926	17/22 Mei '26 Laagste	22 Mei 1926 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 ¹⁷ / ₃₂	97 ¹⁷ / ₃₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	395	395	390	390
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 ⁵ / ₁₆	1/10 ³ / ₁₆	1/10 ³ / ₁₆	1/10 ³ / ₁₆
Budapest	Pen. p. £	27.80	27.80	27.70	27.90
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	45 ¹ / ₈	45 ¹ / ₈	44 ¹³ / ₁₆	45 ³ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/59 ¹ / ₃₂	1/59 ¹ / ₁₆	1/59 ¹ / ₁₆	1/59 ¹ / ₁₆
Constantin	Piast. p. £	937	940	900	925
Hongkong	Sh. p. \$	2/3 ³ / ₈	2/3 ³ / ₈	2/3 ¹ / ₈	2/3 ³ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	1/11 ⁹ / ₁₆	2/11 ⁸ / ₁₆	1/11 ⁸ / ₁₆	1/11 ⁷ / ₁₆
Lissabon ¹⁾	d. per Esc.	217 ¹ / ₃₂	217 ¹ / ₃₂	233 ¹ / ₆₄	217 ¹ / ₃₂
Mexico	d. per \$	24 ¹ / ₈	24 ¹ / ₈	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	51	51	50 ⁵ / ₁₆	51 ¹ / ₄
Montreal	\$ per £	4.84 ³ / ₄	4.86 ³ / ₄	4.85 ⁷ / ₈	4.86 ³ / ₄
R.d.Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	7 ³ / ₁₆	7 ³ / ₁₆	7 ³ / ₁₆	7 ¹¹ / ₃₂
Shanghai	Sh. p. tael	2/11 ⁷ / ₈	2/11 ⁷ / ₈	2/11 ¹ / ₈	2/11 ¹ / ₈
Singapore	id. p. \$	2/4 ¹ / ₃₂	2/4 ¹ / ₃₂	2/3 ³ / ₈	2/4
Valparaiso ²⁾	\$ p. £	39.80	39.80	39.70	39.80
Warschau	Zl. p. £	***	***	50 ⁴ / ₄	50 ⁴ / ₄

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Noteering v. 21 Mei. 4) Nominaal.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS³⁾

	Londen ¹⁾	N.York ²⁾		Londen
17 Mei 1926	30 ¹ / ₁₆	65	17 Mei 1926	84 ¹ / ₁₆
18 " 1926	30	65	18 " 1926	84 ¹ / ₁₆
19 " 1926	30	65	19 " 1926	84 ⁹ / ₁₆
20 " 1926	30 ³ / ₁₆	65	20 " 1926	84 ⁹ / ₁₆
21 " 1926	30 ¹ / ₁₆	64 ⁷ / ₈	21 " 1926	84 ⁹ / ₁₆
22 " 1926	30 ¹ / ₁₆	64 ⁷ / ₈	22 " 1926	84 ⁹ / ₁₆
23 Mei 1925	31 ¹ / ₄	67 ³ / ₈	22 Mei 1925	84 ¹ / ₁₆
20 Juli 1914	24 ¹ / ₁₆	54 ¹ / ₈	20 Juli 1914	84 ¹ / ₁₀

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	15 Mei 1926	22 Mei 1926
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	f 1.352.070,30	f 16.513.568,35
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 118.349,64	" 502.124,10
Voorschot op ult. Apr. 1926 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 50.820.966,03	" 50.820.966,03
Voorschotten aan de koloniën	" 8.451.904,19	" 8.022.142,90
Voorschotten aan het buitenland	" 201.677.158,94	" 198.956.005,89
Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 18.400.000,—	" 14.000.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 27.698.625,61	" 43.663.414,87
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. ²⁾	—	—
Id. op andere Staatsbedrijven ²⁾	" 3.928.348,03	" 3.928.348,03

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank... Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	f 135.495.000,—	f 135.473.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 65.380.000,—	" 65.330.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank	—	—
Zilverbons in omloop	" 14.542.282,50	" 14.404.141,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾	—	—
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond ²⁾	" 6.535.817,52	" 6.481.267,79
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ²⁾	" 64.354.321,57	" 69.428.499,—
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	" 80.000,—	" 80.000,—
Id. aan diverse Instellingen ²⁾	" 2.432.966,86	" 2.867.999,53

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927. 2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	15 Mei 1926	22 Mei 1926
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië Indische Schatkistprom. in omloop	f 594.000,—	f 28.650.000,—
Ander Schatkistpapier	" 21.500.000,—	" 350.000,—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	" 350.000,—	" 3.206.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 14.866.000,—	" 32.389.000,—
Ten voordeele van Ned.-Indië geboekte beleggingsgelden van het Ned.-Ind. muntfonds	" 31.903.000,—	" 4.671.000,—
Idem van de Ned.-Ind. Postspaarbank	" 4.535.000,—	" 828.000,—
Totaal	f 74.616.000,—	f 69.738.000,—
In 's lands kassen aanwezig	—	" 356.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Mei 1926.

Activa.		
Binnenl. Wis. Hfdbk.	f	32.296.119,71
sels, Prom., Bijbnk.	"	15.022.809,88
enz. in disc. Agsch.	"	22.397.201,38
		f 69.716.130,97
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. .	f	196.527.010,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	"	—
		" 196.527.010,—
Beleeningen		
incl. vrsch. Hfdbk.	f	56.978.684,94
in rek.-crt. Bijbnk.	"	11.014.222,14
op onderp. Agsch.	"	72.472.679,97
		f 140.465.587,05
Op Effecten f	138.613.887,05
Op Goederen en Spec.	"	1.851.700,—
		" 140.465.587,05
Voorschotten a. h. Rijk	—
Munten Muntmateriaal		
Munt, Goud	f	62.175.355,—
Muntmat., Goud	"	365.206.605,33
		f 427.381.960,33
Munt, Zilver, enz.	"	26.431.194,54
Muntmat., Zilver	"	—
		" 453.813.154,87
Effecten		
Belegging Res.fonds.	f	6.480.860,67
id. van 1/8 v. h. kapit.	"	3.998.828,37
		" 10.479.689,04
Gebouwen en Meub. der Bank	" 5.171.000,—
Diverse rekeningen	" 59.800.023,38
		f 935.972.595,31
Passiva.		
Kapitaal f	20.000.000,—
Reservefonds	" 6.483.597,96
Bijzondere reserve	" 12.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	" 820.148.935,—
Bankassigatiën in omloop	" 207.855,17
Rek.-Cour. f Het Rijk	f	25.979.185,10
saldo's: Anderen	"	35.097.774,—
		" 61.076.959,10
Diverse rekeningen	" 16.055.248,08
		f 935.972.595,31

Beschikbaar metaalsaldo f	276.975.580,41
Op de basis van 2/8 metaaldekking	" 100.688.530,56
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	" 1.384.876.400,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
24 Mei '26	62.175	365.207	820.149	61.285	276.975	51
17 " '26	62.315	365.212	838.978	39.945	277.161	51
10 " '26	62.502	365.210	854.087	25.488	277.015	51
3 " '26	55.703	372.210	887.518	26.110	270.423	50
26 Apr. '26	56.027	372.172	817.162	40.669	282.255	53
19 " '26	56.179	372.172	818.435	36.570	282.513	53
2 Mei '25	56.284	423.186	875.275	45.151	316.455	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
2 Mei 1926	69.716	—	140.466	196.527	59.800
17 " 1926	70.238	—	139.771	196.376	63.906
10 " 1926	73.387	—	135.357	184.233	76.483
3 " 1926	74.118	—	172.837	184.029	64.452
26 Apr. 1926	68.226	—	138.425	183.764	48.126
19 " 1926	74.251	6.000	131.790	183.425	47.288
25 Mei 1925	88.548	—	160.430	169.092	45.088
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 2/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Dtscont.	Div. rekeningen ¹⁾
17 April 1926	1.010	1.526	549	950	351
10 " 1926	1.010	1.638	620	954	358
3 " 1926	1.010	1.766	550	956	373
27 Mrt. 1926	1.011	1.578	815	962	439
20 " 1926	1.011	1.544	579	954	429
18 April 1925	1.040	1.481	951	1.030	283
5 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
15 Mei 1926	238.500		330.000	42.000	164.100
8 „ 1926	239.000		331.500	48.500	163.000
1 „ 1926	239.250		331.500	49.500	163.050
24 Apr. 1926	200.166	38.730	333.840	48.201	163.004
17 „ 1926	200.469	38.721	336.643	48.639	162.668
10 „ 1926	201.387	39.644	335.762	48.090	164.862
3 „ 1926	201.860	40.184	331.039	54.393	165.609
16 Mei 1925	133.924	49.927	282.783	41.534	119.755
17 „ 1924	148.532	64.406	260.719	76.310	146.215
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
15 Mei 1926		96.330		***	64 „
8 „ 1926		104.840		***	63 „
1 „ 1926		95.760		***	63 „
24 Apr. 1926	9.774	21.089	42.513	75.104	63
17 „ 1926	9.498	20.446	42.234	72.692	62
10 „ 1926	9.281	20.378	42.065	67.756	63
3 „ 1926	9.141	19.951	41.892	77.729	63
16 Mei 1925	20.731	17.372	41.972	61.810	57
17 „ 1924	35.397	14.817	54.646	16.583	63
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
19 Mei 1926	148.905	140.986	300.672	56.250	249.938
12 „ 1926	148.262	141.652	303.566	56.250	252.839
5 „ 1926	147.475	141.196	301.446	56.250	250.676
28 April 1926	146.372	141.097	294.473	56.250	243.681
21 „ 1926	146.410	140.161	293.375	56.250	242.723
14 „ 1926	146.491	140.717	295.314	56.250	244.921
20 Mei 1925	155.908	147.241	291.244	53.950	242.344
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
19 Mei '26	44.210	69.065	18.852	104.336	27.670	22 $\frac{1}{2}$
12 „ '26	46.130	68.672	21.264	102.151	26.361	21 $\frac{1}{2}$
5 „ '26	42.230	73.544	16.701	107.351	26.029	21 $\frac{1}{16}$
28 Apr. '26	39.495	67.822	18.925	95.657	25.025	21 $\frac{1}{8}$
21 „ '26	39.270	68.031	13.369	103.196	25.998	22 $\frac{1}{4}$
14 „ '26	40.210	66.577	10.964	103.619	25.524	22 $\frac{1}{4}$
20 Mei '25	35.352	72.027	15.748	102.232	28.417	24
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarvan op het buitenl.	Beleeningen
20 Mei '26	5.548	1.864	334	575	4.543	20	2.390
14 „ '26	5.548	1.864	334	574	4.433	22	2.476
6 „ '26	5.548	1.864	334	577	3.875	18	2.487
29 Apr. '26	5.548	1.864	334	575	4.190	13	2.413
22 „ '26	5.548	1.864	333	573	3.399	13	2.460
22 Mei '25	5.547	1.864	317	578	4.272	20	3.063
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit. gew. voorsch. afd. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Diver-sen	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culleren	Staat
20 Mei '26	35.100	5.335	3.543	52.658	2.769	14
14 „ '26	34.850	5.335	3.581	52.643	2.553	3
6 „ '26	35.250	5.322	4.339	53.181	2.661	20
29 Apr. '26	35.150	5.307	3.353	52.208	2.791	36
22 „ '26	35.300	5.306	3.612	52.014	2.646	45
22 Mei '25	24.100	5.010	3.848	42.750	1.923	6
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staats. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bijbut-ent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Mei 1926	1.491,6	260,4	272,3	1.249,0	9,3
7 „ 1926	1.491,5	260,4	347,7	1.219,8	6,8
30 April 1926	1.491,5	260,4	391,0	1.213,7	61,1
23 „ 1926	1.491,4	260,4	256,4	1.161,1	7,6
15 „ 1926	1.491,2	260,4	278,4	1.227,9	8,4
15 Mei 1925	1.014,8	86,5	338,3	1.416,9	16,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Door Rijksb. geher-disc.
15 Mei 1926	89,0	797,3	2.783,2	671,7	218,0	149,1
7 „ 1926	89,0	835,7	2.941,4	622,1	181,7	198,6
30 April 1926	89,0	872,9	3.085,9	607,0	174,1	198,1
23 „ 1926	89,0	1.089,8	2.645,9	1.055,6	169,4	264,1
15 „ 1926	89,9	1.110,9	2.790,3	1.007,1	172,4	270,1
15 Mei 1925	200,3	1.149,0	2.269,5	787,4	845,0	592,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15,7 Mei, 30, 23, 15 April, resp. 425; 426; 400; 572,4; 560,6 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud en Zilver	Tegoe-d in en wissels op het buitenland	Binnen-landsche wissels	Bele-eningen	Voorsch.afdSt.		Circulatie	Rekg. Crt. Particu-lieren
					Voor inge-trokken Duitsch geld	in rekening courant		
20 Mei '26	364	30	1.647	470	5.200	571	8.307	496
12 „ '26	365	30	1.443	506	5.200	539	8.171	433
6 „ '26	365	30	1.337	510	5.200	350	7.984	332
29 Apr. '26	365	30	1.479	684	5.200	1 ¹	7.924	357
22 „ '26	365	30	1.403	662	5.200	7 ¹	7.730	448
15 „ '26	365	30	1.337	619	5.200	1 ¹	7.778	290
20 Mei '25	347	30	1.231	276	5.200	14 ¹	7.483	190

¹⁾ Schuld aan den Staat.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
5 Mei '26	2.792,5	1.460,0	158,0	547,2	213,4
28 Apr. '26	2.797,1	1.490,0	157,0	513,7	199,0
21 „ '26	2.795,2	1.551,9	155,2	449,7	229,5
14 „ '26	2.781,8	1.438,2	157,0	577,3	274,1
7 „ '26	2.783,3	1.432,3	150,3	578,6	229,8
31 Mrt. '26	2.766,9	1.410,5	153,0	632,4	249,6
6 Mei '25	2.845,5	1.613,9	141,7	410,6	278,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
28 Apr. '26	388,8	1.662,0	2.242,1	122,1	71,6	75,7
21 „ '26	388,6	1.662,3	2.219,8	121,5	72,0	76,0
14 „ '26	377,0	1.681,1	2.347,2	120,9	68,9	73,0
7 „ '26	342,0	1.652,9	2.278,5	120,5	70,8	74,6
31 Mrt. '26	329,8	1.656,5	2.323,4	120,4	69,5	73,4
6 Mei '25	375,7	1.683,0	2.232,3	115,2	72,6	76,3

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
21 „ '26	707	13.871	5.579	1.598	18.601	5.547
14 „ '26	708	13.897	5.600	1.711	18.697	5.505
7 „ '26	709	13.962	5.530	1.622	18.570	5.516
31 Mrt. '26	710	14.052	5.495	1.655	18.674	5.477
29 Apr. '25	736	13.232	5.484	1.608	18.087	5.063

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 24 Mei 1926.

Voor de markt te Berlijn heeft in de berichtperiode als voornaamste stimulans gegolden het einde van de regeringscrisis. In het bijzonder zijn aandelen uit de chemische nijverheid en de z.g. montaan-aandelen sterk gevraagd geweest. Ten deele stond dit in verband met kooplust uit het buitenland, — de aankopen voor Fransche rekening hebben een rol van betekenis gespeeld en werden ter beurze toegeschreven aan kapitaalvlucht uit dit land — ten anderen deele met de berichten, welke uit de genoemde industrieën aan de fondsenmarkt bekend zijn geworden. De aandelen der chemische nijverheid waren gezocht, nadat het verslag van de Farbenindustrie I.G. was gepubliceerd; over het algemeen is de indruk hiervan gunstig geweest. Verschillende montaan-soorten konden hun koersen zien verbeteren, toen de vorming van den Stahlverein een feit was geworden en toen bovendien vernamde, dat een deel van de ijzerfabrieken van het concern Stumm zich bij den Stahlverein zou aansluiten. Rhein Stahl en Gelsenkirchen werden door de speculatie geprefereerd, doch ook Hoesch, Luxemburger en Mannesmann waren vast. Electriciteitsaandelen vertoonden onder leiding van Siemens en Halske en A.E.G. aanmerkelijke koersstijgingen. De markt is dan ook doorgaans opgewekt van toon geweest en heeft deze tendens tot het slot kunnen behouden.

Te Londen heeft de terugkeer van het vertrouwen in de naaste toekomst zijn stempel op de fondsenmarkt geplaatst, althans in den aanvang van de berichtperiode. Later bleek er eenige aarzeling te ontstaan, in verband met het nog steeds onopgeloste geschil in den mijnbouw. Hetzelfde verschijnsel als tijdens de algemeene staking heeft zich voorgedaan, n.l. dat de beleggingsmarkt levendiger van toon en ruimer van handel is geweest, dan de overige beursafdeelingen. De daling van den franc heeft zeer weinig effect uitgeoefend; over het algemeen trouwens waren er weinig factoren, welke aanleiding tot omzetten van eenige beteekenis hebben gegeven.

De markt te Parijs is, sterker nog dan gewoonlijk, onder den indruk geweest van de wisselingen in den koers van het Fransche betaalmiddel. De scherpe val, welke in het eerste gedeelte van de berichtperiode plaats heeft gevonden en het plotselinge herstel, waarvan het tweede gedeelte getuige is geweest, heeft stof tot discussies ter beurze opgeleverd en heeft dientengevolge ook omzetten van vrij grooten omvang doen ontstaan. De beurs sloot in eenigszins aarzelande houding.

De markt te New York heeft blijk gegeven van een enigermate lusteloze en over het algemeen ongeanimeerde stemming. Het publiek heeft slechts in bescheiden mate aan den handel deel genomen; de omzetten werden in hoofdzaak door den beroepshandel in het leven geroepen. Een uitzondering hebben petroleum-aandelen gevormd, in verband met de herhaalde verhoogingen van den prijs van het ruwe product. Daarentegen hebben aandelen in automobielfabrieken een zwakke stemming aan den dag gelegd. De algemeene tendens is echter niet bepaald flauw geworden; hiertoe heeft ook de toestand op de geldmarkt bijgedragen, want in steeds groeiende mate geld voor beursdoeleinden beschikbaar werd gesteld.

Ten onzent is de omvang van den handel klein gebleven. De onderbreking door de Pinkstervacantie en de feestelijkheden, in verband met het vijftigjarig jubileum van de Vereeniging voor den Effectenhandel hebben hiertoe wel eenigszins bijgedragen, hoewel het de vraag is, of onder normale omstandigheden de handel wel zooveel groter zou zijn geworden. De bepaalde factoren, welke hiertoe aanleiding hadden kunnen geven, hebben vooralsnog onthroken. De *beleggingsmarkt* is eveneens rustig gebleven; zelfs viel hier eenige verbetering te ontdekken, welke in verband dient te worden gebracht met de ruime gesteldheid van de geldmarkt. Daarentegen schijnt er een zekere vermoedelijkheid te zijn ontstaan ten aanzien van nieuwe buitenlandse fondsen; niet alle emissies van de berichtperiode hebben een zoo goed onthaal gevonden, als eenigen tijd geleden nog het geval is geweest. Als gunstige factor kan hiertegenover worden gesteld, dat het z.g. „premiejagen” ook niet meer wordt toegepast en dat derhalve de leeningen van den begiune af beter geclassceerd zijn. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106½, 106½, 106½¹⁰/₁₀; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99¾, 99½¹⁰/₁₀, 100; 7 pCt. Ned. Indië: 101½, 101½¹⁰/₁₀, 101¼; 5 pCt. Mexico Goud 1899 £ 20-100: 45½, 46¼, 47½; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 77, 78; 8 pCt. Sao Paulo: 106, 105¾.

Wat de aandelenmarkten betreft, dient voorop te worden gesteld, dat geen enkele bepaald op den voorgrond is getreden. De *rubberafdeeling* heeft enkele op- en neergaande bewegingen te zien gegeven, welke echter niet groot

van omvang zijn geworden. De ondergrond bleef voortdurend vast, ook toen de rubberprijzen in Londen en New York neiging tot reactie aan den dag hebben gelegd. Technische omstandigheden hebben ook hiertoe bijgedragen. Zoo werden b.v. aandelen Rubber Cultuur Maatschappij „Amsterdam” tegen het midden van de berichtswEEK uit de markt genomen, omdat toen het dividend over 1925 spoedig zou worden gedetacheerd, in verband waarmede men ter beurze verwachtte, dat het koersverschil spoedig weder zou worden ingehaald. Amsterdam Rubber: 333¼, 336¼, 318¾ (ex div.), 315½; Deli Batavia: 232, 243¾, 239; Hessa Rubber: 445¼, 440, 442; Java Caoutchouc: 185½, 190, 191; Kali Telepak: 370, 380¾, 369; Kendeng Lemboe: 448½, 465, 460½; Ned. Ind. Rubber & Koffie: 334, 332, 333; Padang Rubber: 290 (ex div.), 304, 300; R'daan Tapanoeeli: 159, 163¼, 160¾; Serbadjadi: 347½, 332 (ex div.), 328; Sumatra Rubber: 360, 347 (ex div.), 340; Wai Sumatra Rubber: 271, 279, 273.

Tabaksaandelen waren stil, doch vast. De berichten omtrent droogte in Nederlandsch-Indië hebben blijkbaar hun uitwerking gehad, vooral omdat thans bekend is geworden, dat er, zij het laat, nog voldoende regen is gevallen. Arendsburg: 524¼, 516, 510; Besoeki Tabak: 210, 220; Deli Batavia: 396, 392½, 395; Deli Mij.: 379, 384; Holland Deli: 338, 314 (ex div.); de Oostkust: 188¼, 187¼, 184¾; Senembah Mij.: 424¾, 429, 429½.

Suikeraandelen hebben zich op den achtergrond gehouden. Gedurende de beursweek zijn er nogal eenige fluctuaties voorgekomen in de Cubanoteeringen, welke veelal als leidraad worden beschouwd voor den gang van zaken in de suikerafdeeling aan de beurs van Amsterdam. Ditmaal echter werden deze schommelingen vrijwel stilzwijgend voorbijgegaan. Voor aandelen H.V.A. is de vraag zelfs nog steeds omvangrijk gebleven; de datum van de uitgifte der nieuwe aandelen is nog niet bekend gemaakt, doch het feit zelf oefent nog steeds invloed ten gunste op de desbetreffende aandelen uit. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 170¼, 169½, 172¾; Handelsverg. Amsterdam: 665, 669, 670; Java Cultuur Mij.: 350½, 349¾, 348½; Krian: 136½, 120¼ (ex div.), 122; Moorman: 422, 385 (ex div.), 390; Ned. Ind. Suiker Unie: 225, 226, 227½; Poerworedjo: 107, 108, 107½; Suiker Cultuur Mij.: 254, 230 (ex div.), 237½; Tjepper: 666, 665, 668; Watotoel is Poppoh: 649, 635.

De *petroleummarkt* is doorgaans vast geweest, in aansluiting aan de stemming voor dergelijke fondsen in het buitenland. Zelfs heeft de aankondiging eener obligatie-uitgifte ten laste der Bataafsche Petroleum Maatschappij geen daling in aandelen Koninklijke Petroleum Mij. te voorschijn kunnen roepen, zooals b.v. het geval is geweest, toen het eerste gedeelte dezer obligatieleening aan de markt is gebracht. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 381, 377¼, 374; Geconsolideerde Holl. Petr. Mij.: 182½, 180½; Kon. Ned. Petr. Mij.: 400, 393¼, 398¾; Perlak Petroleum: 68½, 66, 67; Peudawa: 37½, 38¾, 39½¹⁰/₁₀.

Scheepvaart-aandelen hebben geen aanleiding tot bijzondere bespreking gegeven. Holl. Amerika Lijn: 45¼, 45½, 46½; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 86¼, 88¼, 88¾; Ned. Scheepvaart Unie: 174, 174¼, 175; Stoomvaart Mij. Nederland: 171, 173, 169.

Aandelen in *binnenlandsche industriele ondernemingen* hebben weinig variaties aangetoond. Kunstzijdesoorten hebben zich op een verbeterd koerspeil kunnen handhaven, terwijl aandelen en obligaties Jurgens in bescheiden mate tot niet veel veranderde koersen uit de markt werden genomen. Centrale Suiker Mij.: 117¼, 117½, 118; Hollandische Kunstzijde Ind.: 118¾, 116½, 116; Jurgens: 158½, 157½, 157; Mackubee: 131, 133¼; Ned. Kunstzijdefabriek: 324½, 320, 321; Philips' Gloeilampenfabriek: 350¼, 350.

Mijnaandelen hebben geen aandacht getrokken. Alg. Exploratie Mij.: 107, 105, 106; Billiton Ie Rubriek: 656, 659, 660; Redjang Lebong: 250½, 253½, 257; Singkep Tin: 282½, 282, 283.

De afdeling voor *bankaandelen* was rustig en de koersen van de voornaamste soorten wijzigden zich bijna niet. Amsterdamsche Bank: 161¾, 161¾, 162; Koloniale Bank: 199¾, 198¼, 200¼, 202½; Ned. Ind. Handelsbank: 162¾, 163; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 145½, 145½; R'damsche Bankverg.: 65¼, 64, 64½.

De *Amerikaansche markt* was stil, met een lichte neiging tot reactie. American Water Works: 225 (ex div.), 235; Anaconda Copper: 93½, 92½¹⁰/₁₀, 94¾; Studebaker: 49¼, 50, 50¾; United States Steel Corp.: 120¼, 121½, 122¾; Atchison Topeca: 131, 133¼, 137; Erie: 31¼, 31¾, 33; Union Pacific: 148¾, 149½, 149½¹⁰/₁₀; Wabash Railway: 39½¹⁰/₁₀, 41½, 42½¹⁰/₁₀.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

25 Mei 1926.

Aangezien de Pinksterdagen in deze berichtswEEK vallen is het begrijpelijk dat er niet veel te vermelden valt. Aanvankelijk waren de Europeesche tarwemarkten niet zeer vast gestemd en de prijzen brokkelden in den loop van de vorige week af. Toch bleef, waar de verscheppingen, ofschoon iets grooter, toch nog klein blijven, de toestand voor spoedig leverbare tarwe vast en dit uit zich dan ook aan de buitenlandsche termijnbeurzen, waar de tarwe voor de eerste posities gestegen is. De noteering voor de latere termijnen in Chicago zijn niet veel hooger, waarschijnlijk omdat de oogstberichten zeer gunstig blijven. Er was meer drang tot verkoopen van de zijde van Canada, doch aan het einde van de vorige week deed zich hiertegenover ook goede vraag gelden o.a. van Portugal, dat drie groote ladingen kocht.

Wat betreft de nieuwe oogsten van het Noordelijk half-rond, het is nog te vroeg in het jaar om veel voorspellingen te doen. Uit Noord-Amerika blijven de berichten gunstig, wat betreft de wintertarwe. Van de zomertarwe zijn de berichten verbeterd. Van zeer veel belang zullen de nadere berichten van Canada zijn. In Europa is het weer wel wat koud geweest, maar schade heeft dit waarschijnlijk niet gedaan. Voorloopig blijven de berichten evenwel den indruk geven, dat de oogsten in Europa niet zoo groot zullen worden als verleden jaar. De Russische oogst schijnt te verbeteren en zooals wij reeds vroeger schreven, is het waarschijnlijk, dat bij een redelijken oogst de export grooter zal zijn, omdat de boeren nog tamelijk wat voorraad van den ouden oogst hebben overgehouden. Het theoretisch tekort dat er volgens Broomhall voor den ouden oogst van tarwe zal bestaan, zal er praktisch wel niet zijn, anders waren de markten in de afgelopen week ook wel vaster geweest, vooral in Engeland, waar de aanvoeren van buitenlandsche, maar vooral ook van binnenlandsche tarwe zeer klein waren. Toch is het te verwachten, dat men van nu tot eind Augustus groote premies voor spoedig leverbare tarwe zal betalen.

Van de rogge-markt valt weinig nieuws te vertellen. De consumptie gaat voort betrekkelijk kleine partijen spoedig verlaadbare Noord-Amerikaansche rogge te koopen en de prijzen hebben zich goed gehandhaafd. Van de nieuwe oogsten van rogge geldt hetzelfde als van die van tarwe n.l. dat men in Europa verwacht dat zij minder groot zullen worden dan een jaar geleden. Deze overtuiging geeft steun aan de markt, maar heeft tot nog toe niet geleid tot speculatieve aankopen op latere levering.

Mais was aanvankelijk flauw gestemd. De groote oogst van Argentinië drukte zwaar op de markt, aangezien de vraag van Europa onvoldoende was. Op het lagere niveau bleek er vooral in Engeland betere vraag te ontstaan en verschillende ladingen werden uit de markt genomen, terwijl ook de consumptie-markten betere vraag voor locomaïs toonden. Dientengevolge trad er later een herstel in

en de prijzen stegen niet onbelangrijk. In de Rotterdamsche termijnmarkt, waar op het laagste niveau groote transacties tot stand kwamen, vond een scherpe reactie plaats. Andere maïs-soorten speelden minder rol. Met den Donau kwamen weinig nieuwe zaken tot stand, maar waar er meer van deze maïs-soort wordt afgeladen, vonden nog al wat transacties plaats in de tweede hand tot zeer lage prijzen. De Noord-Amerikaansche oogstberichten zijn iets minder gunstig, wat den nieuwen oogst betreft. Van den ouden oogst valt weinig belangrijks te vermelden. De prijzen zijn vrij stationair. De zichtbare voorraad neemt nu regelmatig af, wat voor dezen tijd van het jaar normaal is. De kans op export is, gezien de lage prijzen van Plata en andere maïs-soorten, niet groot.

De gerst-markt kenmerkte zich door zakenloosheid. De prijzen toonden een neiging tot dalen, doch later verbeterden zij weer iets. In onze eigen markt blijft de consumptievraag redelijk goed.

Ook in haver kwamen zeer weinig zaken tot stand, zoo min in Engeland als op het Continent. In de exportlanden liepen de prijzen iets terug, doch het slot was prijshoudend.

SUIKER.

De Europeesche en Amerikaansche suikermarkten waren de afgelopen week over het algemeen prijshoudend gestemd.

In New York brokkelden prijzen op de termijnmarkt tot het midden der week eenigszins af, waarna echter een plotseling herstel intrad en prijzen aan het slot hooger noteerden dan bij opening. Een en ander blijkt uit ondervolgende cijfers:

	Sp. C.	Mei	Juli	Sept.	Dec.
Slot voorafgaande week	4.14	2.42	2.52	2.63	2.74
Opening verslagweek	4.14	2.42	2.51	2.62	2.74
Laagste punt verslagweek	4.08	2.38	2.49	2.60	2.70
Slot verslagweek	4.14	—	2.49	2.61	2.73

De ontvangsten in de Atl. havens der V.S. bedroegen deze week 90.000 tons, de versmeltingen 65.000 tons (tegen 58.000 tons in 1925) en de voorraden 358.000 tons.

In prompte Cubasuiker kwamen slechts kleine zaken tot stand tot ongeveer 2⁵/₁₆ d.c. c. & fr. New York.

De laatste Cuba statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 15 Mei ..	82.837	153.731	102.343
Totaal sedert 1/12 tot 15/5	3.390.392	3.664.532	3.043.523
Werkende fabrieken	54	104	53
Weekexport 15 Mei	85.351	105.459	100.355
Totale export sedert 1/1 tot 15/5	1.921.766	2.376.348	2.082.989
Totale voorraad 15 Mei	1.468.628	1.288.184	960.484

Tot 20 Mei hadden 129 fabrieken de campagne beëindigd, waarvan het oogstresultaat van 123 fabrieken 278.000 tons minder bedroeg dan verleden jaar en 352.300 tons minder dan Guma's raming.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Juni	Mais Juni	Lijnzaad Juni
22 Mei '26	163 ³ / ₈	69	39 ¹ / ₄	13,30	6,75	15,45
15 .. '26	159 ⁷ / ₈	70	40 ¹ / ₂	13,35 ¹	6,75 ¹	15,25 ¹
22 Mei '25	168 ³ / ₈	113 ¹ / ₄	45	15,25	9,60	21,05
22 Mei '24	105 ¹ / ₂	78 ³ / ₈	47 ¹ / ₈	11,10	7,70	19,25
22 Mei '23	119 ³ / ₈	80 ¹ / ₈	42 ³ / ₈	11,80	8,35	21,15
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ¹ / ₂	9,40	5,38	13,70

1) per 1 Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	25 Mei 1926	17 Mei 1925	25 Mei 1925
Tarwe (Manitoba III) .. 1	16,40	16,—	* 17,25
Rogge (No. 2 Western) .. 1	** 10,80	** 10,50	13,70
Mais (La Plata)	168,—	167,—	270,—
Gerst (48 lb. malting) ... 2	192,—	193,—	264,—
Haver (Canada 3)	10,60	10,40	12,40
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) .. 1	11,65	11,60	13,25
Lijnzaad (La Plata)	333,—	334,—	472,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ** Zuid-Russische.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16/22 Mei 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	16/22 Mei 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe ..	18.662	460.101	379.825	—	7.568	9.498	467.669	389.323
Rogge ..	6.270	79.092	65.201	300	596	—	79.688	65.201
Boekweit ..	298	10.195	10.759	—	500	150	10.695	10.909
Mais ..	9.157	330.096	260.822	2.117	29.666	32.776	359.762	293.598
Gerst ..	9.864	130.469	58.979	—	4.355	3.158	134.824	62.137
Haver ..	7.660	74.564	52.700	—	2.095	150	76.659	52.850
Lijnzaad ..	11.162	87.451	69.105	3.954	91.776	19.740	179.227	88.845
Lijnkoek ..	2.247	99.846	94.002	—	—	—	99.846	94.002
Tarwemeel ..	1.061	24.763	38.020	330	5.009	7.314	29.772	45.334
Andere meelsoorten ..	166	6.242	3.137	—	—	—	6.242	3.137

Onder „Aanteekeningen” vindt men de voornaamste artikelen der Restrictiewet op den Cuba-oogst.

In Engeland bleef de markt ongeanimeerd ondanks het beëindigen der algemeene staking. Wegens het voortduren der Kolenstaking worden raffinadeurs bemoeilijkt in de voorziening van hun brandstof, ten gevolge waarvan zij niet het dekken hunner suikerbehoeften nog terughoudend gestemd zijn. De termijnmarkt aldaar sloot als volgt:

	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
Mei	Sh 14/1½	Sh 14/10½		
Aug.	„ 14/9	„ 15/1½		
			1926	1925 1924
			Tons	Tons Tons
Duitschland 1 April	927.000	598.000	737.000	
Tajechoslowakije 1 Mei	566.000	407.000	268.000	
Frankrijk 1 April	325.000	373.000	127.000	
Nederland 1 April	164.000	176.000	89.000	
België 1 April	148.000	166.000	72.000	
Engeland 1 April	505.000	192.000	264.000	
Europa..	2.635.000	1.912.000	1.557.000	
V.S. Atlant. havens 19 Mei	358.000	212.000	200.000	
Cuba 15 Mei	1.469.000	1.288.000	960.000	
Totaal ..	4.462.000	3.412.000	2.717.000	

Op Java werd door de V.I.S.P. nog wat Superieure suiker uit oogst 1927 verkocht tot f 16,75 per 100 KG.

De eerste maandresultaten van den ditjarigen oogst door een klein aantal fabrieken wijzen bijna alle op een belangrijk lager rendement, hetgeen toe te schrijven is aan de droogte, welke in 1925 geheerscht heeft. Wegens het late begin der ditjarige campagne wordt voor vroege suikers in de tweede hand een hooge premie bedongen.

Hier te Lande brokkelden prijzen in den aanvang van de verslagweek wat af, om daarna in sympathie met New York weer aan te trekken. De markt sloot op de volgende noteeringen:

Mei f 16½, Aug. f 16¾, Dec. f 17¼ geboden.

KOFFIE.

De afgelopen acht dagen, welke door het daarin vallende Pinksterfeest feitelijk slechts een korte werkweek vormden, brachten voor het artikel niet veel nieuws. De toestand aan de koffiemarkt bleef onveranderd, dat wil zeggen, dat de stemming vast bleef, doch de afzet nog altijd beperkt. De vaste stemming kwam in hoofdzaak van de termijnmarkt te New-York en werd gesteund door de nog steeds voortdurende vasthoudendheid van de productielanden, in de eerste plaats van Brazilië. Toegegeven moet worden, dat de toestand van het artikel op de wereldmarkt werkelijk aanleiding geeft tot eene dergelijke houding. In de eerste plaats is van de Centraal-Amerikaansche oogsten het grootste gedeelte verscheept en is, zooals reeds in een der vorige weekoverzichten werd vermeld, van verschillende landen de loopende oogst zelfs reeds als geëindigd te beschouwen. Verder is in Brazilië de Rio-oogst zoo goed als afgelopen en bedraagt tengevolge van de bekende limiteerings-maatregelen de beschikbare voorraad te Santos op het oogenblik slechts ongeveer 1.350.000 balen, waarvan dan nog ongeveer de helft aan het Verdedigingscomité behoort en dus voorloopig feitelijk niet beschikbaar is, zoodat de werkelijk direct bereikbare hoeveelheid ook aldaar buitengewoon klein is. Hierbij komt nog, dat reeds sedert zoovele maanden overal door de consumptie slechts het hoognoodige is gekocht, zoodat thans algemeen wordt aangenomen, dat de onzichtbare voorraden nergens van betekenis kunnen zijn. De door deze verschillende factoren in het leven geroepen toestand is wel zeer merkwaardig, al is hij dan ook voor een groot deel tengevolge van geforceerde maatregelen ontstaan.

Volgens berichten uit Londen zou de uitgifte van het restant van £ 5.000.000.— van de 7½ % obligatieleening van het Permanente Instituut tot Verdediging van de Koffie van den Staat Sao Paulo (£ 5.000.000.— werd reeds begin Januari uitgegeven), binnenkort te verwachten zijn. Zoodat indertijd bij de uitgifte van de eerste helft is bekend gemaakt, is de opbrengst der leening bestemd voor verdere bescherming van het artikel koffie.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 102/6 à 103/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 104/- à 105/-, terwijl zij van Rio type New-York 7, met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 89/9 à 90/6.

Van Robusta op aflading zijn de aanbiedingen van Nederlandsch-Indië op het oogenblik:

Palembang Robusta,	Mei	verschepping,	48¾ ct.
„	Mei/Juni	„	48¾ „
W.I.B.f.a.q.	„	Juli/Aug.	„ 55¾ „
„	„	Aug./Oct.	„ 54¾ „
alles per ½ K.G.,	cif,	uitgeleverd gewicht,	netto contant.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 64 ct. per ½ K.G. voor Superior Santos en 55 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good				
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
25 Mei	57½/8	55½/8	53½/8	52½/8	54½/8	52½/8	49½/8	48
18 „	57	55½/8	54	52½/8	54	51½/8	49	47½/8
11 „	57	54¾/8	52½/8	50½/8	52½/8	49½/8	47¾/8	45½/8
4 „	57	54¾/8	52½/8	50½/8	51½/8	49½/8	46½/8	44½/8

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Juli	Sept.	Dec.
24 Mei	\$ —,—	\$ 17,80	\$ 16,85	\$ 16,10
17 „	„ 17,95	„ 17,35	„ 16,65	„ 16,02
10 „	„ 17,45	„ 17,02	„ 16,20	„ 15,61
3 „	„ 17,49	„ 17,08	„ 16,25	„ 15,70

Rotterdam, 25 Mei 1926.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7 ¹)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4 ¹)	
24 Mei 1926	176.000	25.750	1.296.000	26.000	719/32
17 „ 1926	159.000	27.225	1.306.000	26.500	7½/8
10 „ 1926	*159.000	26.550	1.350.000	26.500	79/32
25 Mei 1925	137.000	36.500	2.260.000	38.000	57/32

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
22 Mei 1926 --	41.000	3.654.000	155.000	8.246.000
23 Mei 1925 --	14.000	2.984.000	62.000	8.768.000

¹) In Reis.

^{*)} Voorraad herteld; vermeerdering 102.000 balen.

THEE.

In de afgelopen week vond op den 20en dezer de zeven- de theeveiling plaats, die ruim 17.000 kisten omvatte. De veiling had een vlot verloop en er was veel belangstelling, vooral van buitenlandsche zijde en voor buitenlandsche rekening. De stemming was vast en de prijzen waren van 2 tot 6 cts. hooger, dan die besteed in vorige veiling. Vooral ordinaire en middensoorten konden van deze vaste stemming profiteeren, terwijl ook Oranje Pecco's zeer gevraagd waren. Het gemiddelde prijsniveau zal 3 à 4 cts. hooger komen te liggen dan dat der vorige veiling en daarmee de 100 cts. per h.K.G. entrepot weder flink hebben overschreden.

Er werden per saldo slechts weinig partijen opgehouden.

Na het einde van de algemeene staking in Engeland werden de theeveilingen in Londen in de afgelopen week weder hervat en heerschte op de Londensche veilingen ook een vaste stemming met ruime vraag, waarvan de prijzen der gewone kwaliteiten het meest konden profiteeren.

Londen zal ten gevolge van het Pinksterfeest in deze week weder vacantie houden.

De maandcijfers over April van thee in Engeland geven aanvoeren te zien van bijna 27 miljoen lbs., aanvoeren dus, die ongeveer 2½ miljoen lbs. hooger zijn dan die in de overeenkomstige maand van verleden jaar. De afleveringen voor binnenlandsch verbruik wijzen voor April het hooge cijfer aan van 36,4 miljoen lbs., dat ruim 5 miljoen lbs. hooger is dan verleden jaar. Of deze vermeerdering van invoeren tot verbruik veroorzaakt is geworden door groote inklaringen vóór het uitbreken der algemeene staking, zal eerst blijken uit de verbruikscijfers over Mei, daar deze dan daarvan den terugslag zullen moeten ondervinden.

De uitvoeren bedroegen in April ruim 6,2 miljoen lbs., welke hoeveelheid slechts ½ miljoen lbs. hooger is dan verleden jaar.

De voorraden in entrepot daalden ondanks de grotere aanvoeren in April van dit jaar met 15,5 miljoen lbs., tegenover een teruggang van 14,5 miljoen lbs. in April 1925. Het cijfer dier voorraden staat thans op bijna 180 miljoen lbs.

Amsterdam, 25 Mei.

STEENKOLEN.

De kolenstaking in Engeland en Wales is op het doode punt gekomen. Er wordt zelfs niet meer onderhandeld, zoodat niemand vermag te zeggen, wanneer het einde in zicht zal komen. Onder deze omstandigheden is het begrijpelijk, dat er een groote vraag naar kolen op het Continent ontstaan is voor verbruiksgebieden, waarheen vroeger uitsluitend of gedeeltelijk Engelsche kolen gingen. De prijzen voor Westfaalsche kolen zijn van vier tot vijf shilling gestegen. Engeland koopt betrekkelijk geringe hoeveelheden op deze markt, eerstens wijl het toch omgevoeren werk zou zijn, ook maar bij benadering in de kolenbehoefte van dat land te voorzien en tweedens, omdat blijkbaar in verbruikerskringen daar te lande verwacht wordt, dat iets onverwachts zal gebeuren, dat de staking tot een oplossing brengt.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	—,—
Durham Ongezeefde	"	—,—
Cardiff Ongezeefde	"	—,—
Schotsche Gezeefde	"	—,—
Yorkshire Gewasschen Doubles.....	"	—,—
Westfaalsche Vefförder	"	12,—
" Vetstukken	"	14,—
" Smeenootjes	"	13,75
" Gasvlamförder	"	12,—
" Gietcokes	"	16,—

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche Bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 13,50. Markt vast. 25 Mei 1926.

IJZER.

Het is thans weer mogelijk een enkele mededeeling betreffende de Engelsche markt te doen en de gewone noteringen te geven. Het grootste gedeelte van de hoogovens, die bij het begin der staking in bedrijf waren, is ten gevolge van de stagnatie in de kooksvoorziening stilgezet moeten worden. Ook de ijzer-verwerkende bedrijven liggen echter als gevolg van den brandstoffennood voor een gedeelte stil, zoodat er naast een sterk gedaald aanbod van ruwijzer een niet minder sterk gereduceerde vraag is. Intusschen zijn de prijzen iets gestegen, Cleveland gieterij-ijzer No. 3 b.v. van sh. 70/6 tot sh. 73/-. De Belgische markt is zeer stil in verband met de uit de schommelingen van den franc voortvloeiende onzekerheid en de afwezigheid van Engeland, dat anders een belangrijke afnemer is. Ruwijzer blijft vast en goed gevraagd. De in het vorige bericht uitgesproken twijfel t.a.v. de prijsverhoging van semi-phosphoreus gieterij-ijzer in Frankrijk is opgeheven: inderdaad is deze verhoging een feit, de prijs is m.i.v. 1 Mei van frs. 437,50 op 457,50 gebracht. Nu reeds kan worden medegedeeld, dat een nieuwe prijsverhoging voor de deur staat: 1 Juni wordt PL No. 3 waarschijnlijk 460 en semi-phosphoreus ijzer 500 frs.

	Notering in de week van		
	10/26 Mei 1926	17/23 Mei 1926	18/24 Mei 1925
Ruwijzer.			
<i>f.o.b. Middlesbrough</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	—	75/6	81/-
" " " 3	—	73/-	76/-
" " " 4	—	72/-	75/-
Hematite East Coast			
Mixed Numbers	—	77/6	80/6
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P.L. no. 3....	420,—	420,—	345,—
Semi-phosphoreuse	457,50	457,50	365,—
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Gieszerei Roheisen no. 1	88	88	93
" " " 3.	86	86	91
Hämatit.....	93.50	93.50	99.50
<i>f.o.b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3)	66	66	71-72
Walsproducten.			
<i>f.o.b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	
Stafijzer	95-96	95-96	
Plaatijzer 5 mM.....	100-101½	100-101½	
" 3 "	110-111	110-111	

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt heeft de afgelopen week een grooten val in vrachten te zien gegeven. Tonnage werd overvloedig aangeboden, terwijl de be-

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan-daard	Koper Electro-lytisch	Tin	Lood	Zink
25 Mei 1926..	56.3/-	64.7/5	268.17/6	28.12/6	32.2/6
18. „ 1926..	56.12/6	64.15/-	268.17/6	28.10/-	32.5/-
10 „ 1926..	56.10/-	64.10/-	269.17/6	27.7/6	31.17/6
3 „ 1926..	56.17/6	64.15/-	268.17/6	28.2/6	31.17/6
25 Mei 1925..	60.2/6	63.12/6	251.7/6	32.12/6	34.12/6
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

vrachters slechts een beperkt interesse hadden. Van Montreal naar Antwerpen of Rotterdam werd in het begin der week eenige malen 13½ cents betaald, doch werd later herhaalde keeren 12 cents geaccepteerd per Juni. Naar Marseille of Genua werd 16½ cents betaald en de Adriatische Zee 18½ cents. Naar U.K. werden eenige booten van middelmatige grootte bevracht tegen 3/7½ per qtr. en naar Hull 3/3 en 3/.

Voor het vervoer van sulphur was veel vraag naar tonnage en van de Golf van Mexico werden booten bevracht naar Harburg tegen \$ 2.90 tot \$ 3 per Mei/Juni; Australië/Nieuw-Zeeland (4 havens) 32/6 per Juni/Juli.

De vrachten voor suiker van West-Indië zijn gedaald. Van Cuba of San Domingo wisten booten van ongeveer 3000 tons 17/6 te bedingen naar U.K./Cont. per Mei/Juni, doch deze vracht was tegen het einde der week niet meer te maken. De beste vracht die op het oogenblik in uitzicht gesteld wordt voor 6000 tonners per begin Juni is 15/6.

De North Pacific was wederom levendig en de vrachten bleven op hetzelfde peil. Van Vancouver naar U.K./Continent werd 29/- betaald per Mei/begin Juni en 30/- per Juni. Per Augustus/Sept. werd 30/6 en 31/- betaald.

De vrachten van de La Plata-havens daalden in het begin der week verder en er werd 17/- geaccepteerd door een 5800 tonner per prompt van de boven La Plata-havens naar Bordeaux/Amsterdam range. Tegen het einde der week werd de tendens echter vaster en de vraag nam toe. Van Upriver naar U.K./Continent werd bevracht tegen 18/- terwijl een 6600 tonner van Buenos Aires naar Marseille of Genua 17/3 één, 18/- beide havens wist te bedingen.

Ook de Oostelijke markten zijn onveranderd gebleven en de vrachten bleven nagenoeg gelijk. De boonenschepping van Wladivostock en Dalny was het meest levendig, doch de vrachten zijn op haar lage peil gebleven. Van beide havens werd per prompt geboekt naar Rotterdam en/of Hamburg tegen 15/- terwijl per Juni 17/6 werd betaald naar dezelfde havens. Ook olie leefde op en nadat prompte tankers in het begin der week boekten tegen 37/6, steeg de vracht tot 42/6 van Wladivostock met 7/6 extra voor Hull.

Van Zuid-Afrika is het aantal kolenbevrachtingen toegenomen en naar Killindini werd 10/6 tot 10/9 betaald, Colombo 12/- en Singapore 12/-.

De Donau is zoo goed als zonder orders, hetgeen toe te schrijven is aan de laagwater-toestanden. Van de Zwarte Zee vonden echter veel bevrachtingen plaats op basis van 11/9 voor 6000 tonners, 12/- voor 5000 tonners en 12/3 voor booten van ca. 4500 tons lading.

De Middellandsche Zee leefde slechts weinig op, daar U.K. nog niet aan de bevrachtingen deelnam. Bevrachtingen zijn: La Goulette/Duinkerken 5/9 en Antwerpen 5/6 prompt; Carthagena/Antwerpen 6/6, Santa Liberata/Rotterdam 3/3 fio, Huelva/Rotterdam 5/- (Tiuto terms). Fosfaat betaalde Stax/Bordeaux en Nantes 5/- per prompt. De Golf van Biscaye was flauw en de eenige bevrachtingen zijn: Bilbao/IJmuiden 5/1½, Cardiff 5/10½ en Rotterdam 4/9.

Het aanbod van tonnage voor kolen van Amerika was grooter dan de vraag, hetgeen zijn invloed op de vrachten heeft doen gelden. Bevrachtingen zijn: Hampton Roads/Portugal \$ 3.50, St. Vincent 14/-, West-Italië \$ 3, Para of Pernambuco \$ 3.50, alles per prompt.

RIJNVAART.

Week van 16 t/m. 22 Mei 1926.

De aanvoeren van zeezijde, hoofdzakelijk erts, waren geringer dan de voorafgegane week. Scheepsruimte bleef voldoende beschikbaar. Ten gevolge van minder vraag liepen de ertsvrachten successievelijk van f 0,50 met ¼ lostijd en f 0,60 met ½ lostijd terug tot resp. f 0,35—0,45.

Het sleeploon bedroeg f 0,22½ tarief. De waterstand bleef gunstig.

In de Ruhrhavens waren de kolenverscheppingen minder levendig. Scheepsruimte bleef overvloedig beschikbaar.

De vracht voor exportkolen kon zich niet op Mk. 1,30 per ton blijven handhaven en liep geleidelijk terug tot Mk. 1,— per ton met vrij sleepen.